

ČASOPIS **Keltoviny**

54. číslo - 27. září 2022

A je tu podzim...

Posledních pár dní příprav na vydání aktuálního čísla časopisu byli dost hektických, protože se nám, do našeho programu, vloudilo natáčení seriálu pro ZDFneo. Takže jsme několik dní museli věnovat přípravě bičů a lidí na natáčení – o čem ten seriál bude si přečtete na stránkách časopisu 😊 Ale vše jsme nakonec stihli a Vy se můžete do časopisu začíst.

Časopis má v tomto čísle 36 stran. V seriálu o bičích se naposledy – prozatím naposledy – budeme věnovat tradicím spojených s používáním bičů a také se vrátíme ještě k soutěži a setkání Velká cena Indiana, kdy jsme dostali informace od hlavního pořadatele, který je u nás chtěl zveřejnit. Dvacátým prvním dílem nám končí seriál Prokletí pocestného, ale ještě se s ním potkáte – nechte se překvapit. Nechybí ztřeštění Jeňoule a Laďoule, česká nej a zabrousíme do historie vozů Ferrari. A další a další a další příspěvky 😊

Jsme rádi, že náš projekt historie práskání bičem je úspěšný stejně jako naše Miniškolička práskání bičem, se kterou jezdíme po kulturních akcích (už máme před domluvené termíny akcí i na rok 2023). Na stránky historie chodí čtenáři nejen z naší republiky, ale prakticky z celého. Můžeme se pochlubit také tím, že aktivně doplňujeme informace o bičích z různých koutů zeměkoule i díky fanouškům z jiných zemí. V souvislosti s Miniškoličkou a stránkami o historii bych zmínil i vytvoření Vypráskaného muzea 😊 Jedná se o naši původní výstavku, která svými cca 30 biči už může konkurovat malým muzeím, proto změna názvu...

Obsah čísla 54.:

2	OBSAH, slovo úvodem	22	JEŇOULE A LAĎOULE
3	BIČE, VŠUDE KAM SE PODÍVÁŠ <i>Tradice práskání bičem 4</i>		<i>Zlobit se nevyplácí</i>
4	PŘÍBĚH PLNÉ FANTASIE <i>Lesní kletba – 2. díl</i>	23	FILM <i>„Unnoticed“</i>
7	ČESKÁ NEJ... <i>Tucet...</i>	24	ČTENÁŘSKÝ DENÍK <i>Hobit</i>
8	VZPOMÍNÁME <i>František Bílek</i> <i>Mikoláš Aleš</i> <i>Václav Kliment Klicpera</i>	26	KAMENICKÁ HUŤ <i>Skaláci a jejich zvyky II.</i>
10	OD HRADU KE HRADU <i>Hospody, krčmy, ...</i>	27	KOMIKSY A KRESLENÉ SERIÁLY <i>Ragáči</i>
13	POVÍDKOBRANÍ <i>Historie lomu Červenka, díl třetí</i>	28	PROKLETÍ POCESTNÉHO <i>21. část</i>
16	ZASE TIE PRÁZDNINY <i>Šestý díl</i>	33	BIČE, VŠUDE KAM SE PODÍVÁŠ <i>Velká cena Indiana 2022</i>
19	HISTORIE <i>Ferrari 1947–2022</i>	35	KOMIKS ZOMBÍK <i>24 – 26</i>
		36	TIRÁŽ <i>aneb kdo nám píše...</i>

Biče, všude kam se podíváš

9. díl – Tradice práskání bičem 4

Článek připravil Martin Štulla
informace sesbírány pro projekt o historii práskání bičem

VYHÁNĚNÍ VLKA NA SVATÉHO ONDŘEJE

Na podzim je mládeneckým obyčejem vyhánění vlka na svatého Ondřeje 30. listopadu. To se ve skupinách kradou od domu k domu, bijí bičišti na vrata, zvoní a křičí „vlci jsou tu“. Jde asi o starobylou narážku na někdejší víru v proměňování se ve zvířata, která často splývá vjedno se zvykovým projevem pospolitosti. Pak práskají mocně svými biči a tropí hluk všemi zvony a zvonky k tomu vhodnými.

Tradice pochází z doby, kdy pastýři dobytka na horských loukách a pastvinách na Šumavě museli chránit svoje zvířata před medvědy a vlky. Starý záznam z místní kroniky: Mezi ty originální patří poslední vyhánění vlků v roce 1927. „*Polní hlídači táhli o první večerní hodině vesnicí a práskáním bičů a troubením na trubky dělali velký kravál. Tento zvyk pocházel asi z dob, kdy na Šumavě byli ještě vlci. Četníci neměli ale pro takové zdomácnělé lidové zvyky pochopení. Tak bylo v roce 1927 šest polních hlídačů, kteří se vyhánění vlků zúčastnili, udáno pro rušení nočního klidu a od okresního úřadu byli potrestáni každý pokutou ve výši 30 Kč.*“

Podobný zvyk probíhá i na německé straně Šumavy, ale o tom až později.

MIKULÁŠSKÉ PRÁSKÁNÍ BIČEM (prosinec)

Den svatého Mikuláše připadá na 6. 12., dodnes se na vesnicích i ve městech konají v předvečer tohoto svátku tradiční občůzky. Dříve, v 19. století, patřily k mikulášským průvodům i smrt (smrtička), v bíle plachtě s kosou, žid, Laufr ověšený zvonky a pentličkami, který běžel vpředu a práskáním biče oznamoval příchod Mikuláše. Početné mikulášské průvody se dodnes udržely na Valašsku. Předem dnem svátku bylo ještě v minulém století zvykem, že chlapci práskali biči, prý aby ohlásili Mikulášův příjezd. Mikulášská občůzka spolu s velikonoční pomlázkou patří dnes k nejrozšířenějším lidovým obyčejům.

VÁNOČNÍ PRÁSKÁNÍ BIČEM (prosinec)

O vánočních dnech přicházel do stavení obecní pastýř. Ohlašoval se troubením a práskáním bičem, roznášel s blahopřáním březové pruty, dostával výslužkovou mouku, koláče aj. Mezi štědrovečerními zábavami na Moravě a ve Slezsku je oblíbené vítání Ježíška práskáním bičů a karabáčů. Pukati (práskat bičem) se smí až po večeri. Zvyk se podobá „pohánění koní“ práskáním na svátek svatého Mikuláše.

Na Vranovsku a Moravskobudějovicku dokresloval štědrovečerní sváteční atmosféru obyčej „Honění stáda do betléma“. Když pastýř obešel s větvíčkami ves, zašel si do pastoušky pro bič a troubu. Práskal bičem, troubil, a přitom vyháněl ze stavení kluky, které honil po vsi. Chlapce mnohdy

rodiče ze dveří vystrkovali za velikého nářku. Kluci pobíhali před pastýřem a na sobě měli chomouty se zvonci a napodobovali mečení koz a bečení ovcí.

Na Štědrý večer ve Valtrovicích chodil pastýř, který dostával pečivo za to, že před stavením třikrát zapráskal bičem a zatroubil na roh. V Sedlešovicích býval obecní sluha troubící oblíbenou „Tichá noc, svatá noc“ odměňován uzeným masem, pečivem nebo penězi. V Prosiměřicích procházel obcí za práskání biče pasák volů, a zatímco členové jeho rodiny dostávali pečivo, jeho samotného domácí častovali svařeným vínem nebo kořalkou. V Našiměřicích s obecním pastýřem na koledu chodila jeho žena s putnou na zádech a se džbánem i košem v rukou. Lidé vycházející z domů nádoby plnili různými potravinami a vínem.

Mezi štědrovečerními zábavami na Moravě a ve Slezsku je oblíbené vítání Ježíška práskáním bičů a karabáčů. Pukati (práskat bičem) se smí až po večeři. Zvyk se podobá „pohánění koní“ práskáním na svátek svatého Mikuláše.

SILVESTROVSKÉ/NOVOROČNÍ PRÁSKÁNÍ BIČEM

Přestože jde od reformy kalendáře z 16. století o poslední den starého roku, silvestr, jeho bujaré oslavy byly lidovému pojetí dlouho cizí. Venkované tento den vnímali spíše jako předvečer Nového roku, jehož příchod vítali o půlnoci vyzváněním zvonů, troubením, střelbou či práskáním bičem. S pomocí magických praktik se snažili příznivě ovlivnit nadcházející období podobně, jako tomu bylo i na Štědrý večer. Po bohaté silvestrovské večeři se v domácnostech věštilo, lidé vykuřovali stavení i chlévy, práskalo se bičem, hlasitě troubilo a střílelo se z pušek a hmoždířů, aby zlé mocnosti nemohly škodit.

„Jde mu to, jako když bičem mrská“, „upletl na sebe bič“, „má jazyk mrštný jako bič“ - všimli jste si, v kolika lidových rčení se objevuje bič – tedy nástroj hospodářů a kočích?

PŘÍBĚHY

plné fantasmie

Lesní kletba – díl 2

*Článek připravil Kamila Prášková
Vlastní autorská tvorba redaktorky*

„Pchá! A proč bych měla?“ zasmála se čarodějnice a odhalila přitom zkažené zuby. Přešla ke stolu a otevřela pytlík s bylinkami. „Chybí ti Žlutopýr!“ rozčílila se.

„Promiň, donesu ho později. Ale opravdu bys ho nemohla probrat dřív? Víím, že to dokážeš,“ prosebně se na ni podívala.

Čarodějnice přimhouřila oči černé jako noc.

„Dokážu, víš, že jo. Ale proč bych měla?“

„Musí se dostat z lesa ještě před půlnocí, jinak... Jinak...“

„Jinak se promění! No a?“ zasmála se čarodějnice.

„Ale to není fér!“ vykřikla Netykavka.

„Fér, nefér. Neměl sem ložit. Tohle se tady stane každému. Vždyť to víš. Navíc, co ti to tak vadí? Aspoň bys měla kamaráda,“ mrkla na ni.

„Pěkného kamaráda! Byl by z něj krutý pavouk nebo vlkozub nebo... Nebo něco horšího,“ zašeptala a pohlédla k oknu.

„Nebo lapač s měkkým srdcem jako jsi ty,“ ušklíbala se na ni čarodějnice a začala věšet byliny na šňůry, aby se usušily.

„Nesnáším to. Proč musím být zrovna lapač,“ postěžovala si dívka a natáhla se pro červivé jablko.

„Byla bys radši vlkozub, abys své oběti trhala na kusy?“

„Nechci nikomu ubližovat, chci pomáhat,“ odpověděla zaníceně.

„Jo, holka, to ses narodila pod špatnou hvězdou. To si musíš vyřídit se svou sudičkou,“ utrousila stařena.

„Nesnáším sudičky,“ řekla Netykavka hořce.

Po jejím narození pronesla sudička nad kolébkou sudbu, že všem přinese jen samé neštěstí. Díky tomu ji její otec nechal pohozenou v lese jako nějaké nechtěné kotě. Měla štěstí, protože ji našla čarodějnice a vzala ji k sobě.

„Nepomohla jsem ti, bylo to čistě zjištěné. Potřebovala jsem pomocníci, tak ses mi hodila,“ připomínala jí často.

Ale když přišla noc, prostoupila Netykavku lesní kletba. Od té doby byla navždy připoutaná k tomuto hroznému místu, nucená lapat pošetilé nebo neznalé pocestné.

Když se jí podívali do očí, zmátla je tak, že zapomněli, kdo jsou, kde jsou a kam jdou. Motali se po lese, dokud je nenašla jiná z temných bytostí a neoloupila je o život. Takové pomyšlení nemohla Netykavka snést, a tak se lidem vyhýbala. Jak nějakého zahlédla, upalovala na druhou stranu lesa. Ale dnes ne. Ten mladík ji přitahoval tak, že od něj nemohla odtrhnout oči. Musela ho sledovat.

Pohlédla na jeho bledou kůži a zamračila se. „Šel do lesa pro jednu bylinu. Jeho otec je hodně nemocný,“ řekla tiše.

„Jakou bylinu?“ zeptala se stařena zaujatě. Dívka jí podala kresbu.

„Heleme se, Pomocníček,“ zahlaholila.

„Ten jsem nikdy neshlírala,“ poznamenala Netykavka jakoby nic.

„Samozřejmě, že ne. Je to léčivka, pomáhá od všech neduhů. Roste v samém středu lesa u kapličky. Tam je to zakázané, moc dobře to víš. A stejně mi je ta kytka k ničemu. Na moje čáry není nic platná,“ vysvětlovala zaníceně a Netykavka se usmála. Věděla, že jí stařena řekne, co potřebuje. Když šlo o byliny, byla neobyčejně zapálená a prozradila i co neměla.

„Ne, abys tam chodila!“ varovala ji, když si uvědomila svou chybu. „Už takhle jsi porušila pravidla. Pomohla jsi mu.“

„Bylo to zjištěné! Slíbil, že mě zbaví kletby, když mu pomůžu najít tu bylinu,“ bránila se. V duchu ale věděla, že by mu pomohla, i kdyby jí za to neslíbil nic.

„Tak?“ protáhla čarodějnice. „A jak tě jí chtěl zbavit, nu? Copak on zná nějaké tajné zaříkadlo?“

„To nevím,“ přiznala dívka.

Stařena si odfrkla.

„Ale stejně bys mu měla pomoci,“ řekla Netykavka.

„A co z toho budu mít?“

Netykavka chvíli přemýšlela, nic ji nenapadlo. Kdyby ho probrala a on se dostal včas z lesa, co by z toho stařena měla?

„Dobrý pocit,“ řekla nakonec.

Čarodějnice se hýkavě zasmála. „Dobrý pocit? To je mi ale švanda. Tak už jsem se dlouho nezasmála!“ Zhroutila se ke stolu na druhou židli a držela se za břicho.

„Ale no tak! Já vím, že nejsi tak zlá, jak se tváříš! Zachránila jsi mě jako miminko a starala se o mě,“ zkusila to Netykavka.

„To bylo čistě zjištěné!“ bránila se čarodějnice.

„Tomu nevěřím. Víím, že ti na mě záleží, i když jsi mi nikdy nedala žádné jméno. Víím, že mě máš ráda,“ řekla Netykavka. „Stejně jako já tebe,“ dodala tiše a hleděla stařeně do očí. Ta několikrát rychle zamrkala a pak prohlásila: „Hlouposti!“ Prudce vstala a přešla ke kredenci. Vytáhla malou skleněnou lahvičku a vyklopila její obsah do Rafaelových úst. Netykavka překvapeně vydechla.

„Vlastně by se mi Pomocníček hodil, pořád mě teď bolí klouby. A když tam spolu půjdete a přinesete mi ho, tak...“ zbytek už nedokončila, protože jí Netykavka skočila kolem krku a vykřikovala slova díky.

„No, no! Je to čistě zjištěné!“ mírnila ji.

„Já vím, já vím!“ usmívala se Netykavka šťastně.

„Kde to jsem?“ ozval se z podlahy zmatený hlas.

Cesta do středu lesa byla nebezpečná, ale Netykavka znala tajné stezky, takže se tam dostali rychle a v pořádku, i přes to, že se Rafaelovi stále trochu pletly nohy a čas od času si musel sednout na spadlý kmen a odpočinout si.

„Ta čarodějnice, to je tvoje příbuzná?“ zeptal se jí při jedné přestávce.

Zavrtěla hlavou. „Našla mě jako novorozeně, když mě tu pohodil můj otec.“

Rafael zalapal po dechu. „To je hrozné! Proč to udělal?“

Netykavka si povzddechla. Nevěděla proč, ale toužila mu to říct. Chtěla se mu svěřit, protože doufala... Ani vlastně nevěděla v co.

„Kvůli sudičce. Řekla, že všem přinesu neštěstí.“ Bázlivě na něj pohlédla, protože dostala strach, že teď, když to ví, od ní uteče.

Rafael se na ni ale jen usmál. „To se teda hrozně spletla.“

Zamrkala.

„Mně jsi zachránila život. A to znamená velké štěstí,“ vysvětlil.

Netykavka se rozzářila. „Myslíš?“

„Rozhodně,“ přikývl.

Někde v dálce se ozvalo zavytí. „Musíme jít,“ řekla a rychle se zvedla. „Vlkozubové už se probouzejí, brzo bude noc a ty musíš být z lesa před půlnocí.“

Mlčky přikývl a vydali se dál.

Za pár minut dorazili ke kapličce. Byla to malá, býlím zarostlá stavba. Překvapeně pohlédl na papírek se sudiččinou kresbou, který mu Netykavka vrátila, když se probral.

„To je ono! Ta bylinka!“ v jeho hlasu se mísilo nadšení s úlevou.

„Pomocníček,“ přikývla dívka. „Běž si ho natrhat.“

Zmateně na ni pohlédl. „Ty nepůjdeš?“

Zavrtěla hlavou. „Já nesmím. Tohle místo je pro nás zakázané. Kapličku kdysi postavil odvážný kněz jako bezpečné útočiště pro zbloudilce. Zaplatil za to životem,“ vysvětlila.

„Aha,“ řekl zaraženě.

„Natrhej, prosím, i pro čarodějnici.“

Přikývl a vydal se ke kapličce. Když překročil linii menších kamenů, které kolem ní tvořili pět metrů široký kruh, ucítil, že se vzduch změnil, jako by se pročistil. Zhluboka

ho nasál do plic a ohlédl se. Netykavka se opírala o strom a v očích měla zasněný výraz. Neměla by tu být, napadlo ho. Nepatří sem. Je hodná. Usmál se na ni a přešel ke kaplička. Nejdřív si klekl a pomodlil se. Za zdraví svého otce, za bezpečnou cestu domů a taky za Netykavku a za čarodějnici, která mu pomohla. Pak natrhal do plátěného pytlíčku bylinu a vydal se zpět. Netykavka si od něj pár lístků vzala a pak ho po bezpečných cestičkách zavedla k okraji lesa.

„Dál už nemůžu,“ řekla smutně. „Ale je to už jen kousek a nic se ti nestane.“

Obrátil se k ní, vzal ji za ruce a pohlédl jí do očí. Do těch kouzelných očí, které vyprávěly. „Děkuju ti,“ řekl jemně. „Přinesla jsi mi velké štěstí, Netykavko. A nejen mně, ale i mému otci.“ Zamával jí před očima pytlíkem s bylinou.

Netykavka dojatě zamrkala. „Uvidíme se ještě?“ zeptala se, protože si nemohla pomoci.

„Určitě. Dal jsem ti slib, že tě zbavím kletby. Hodlám ho dodržet. Přijdu na způsob, jak to udělat. Věř mi,“ řekl odhodlaně. Pak se k ní sklonil a políbil ji na tvář. „I sudičky se mohou zmýlit,“ zašeptal, naposled se na ni usmál a vykročil z lesa.

Tucet...

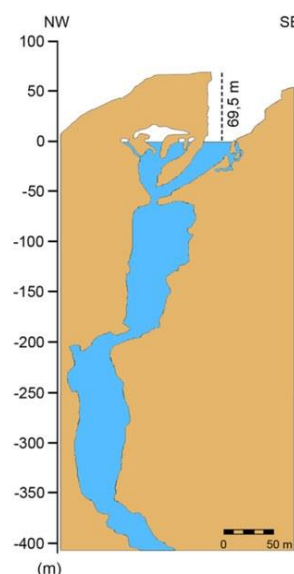
Článek připravila Věra Melicharová

Informace čerpány z internetových stránek mapy.cz a wikipedia.org

Nejhlubší zatopená jeskyně – Hranická propast

Nejhlubší propast v České republice a nejhlubší zatopená propast světa. Zdá se, jako by snad ani neměla dno. Všechny pokusy o jeho naměření zatím selhaly. Posledním ověřeným údajem je 404 metrů, odborníci ale odhadují, že se může vyhoupnout až na úctyhodných 1000 metrů.

Hranická propast leží na pravém břehu řeky Bečvy v národní přírodní rezervaci Hůrka u Hranic na katastru města Hranice. Propast se nachází v Hranickém krasu nedaleko veřejnosti přístupných Zbrašovských aragonitových jeskyní. Podle pověsti do ní na koni skočil moravský král Mojmír II., aby totéž v noční temnotě udělali jeho pronásledovatelé z řad zrádných velmožů ohrožujících Moravu. Na samé dno zatím nepronikla žádná sonda ani miniponorka. I přesto podle naměřených údajů vyplývá, že Hranická propast je nejhlubší zatopenou propastí na světě.

Největší hvězdářský teleskop – Hvězdárna Ondřejov

Nad obcí Ondřejov na vrcholku Žalov nedaleko Mnichovic u Prahy stojí hvězdárna založená roku 1905 J. Fričem. Místní observatoř patří Astronomickému ústavu Akademie věd České republiky (AVČR).

Ondřejovská hvězdárna patří k nejdůležitějším vědeckým pracovištím ve svém oboru v Evropě. Zabývá se pozorováním Slunce a dalších hvězd, meziplanetární hmoty či vysokoenergetických objektů ve vesmíru. Celý rozsáhlý areál je upraven jako park s vzácnými stromy (arboretum) a řadou moderních plastik.

Nejstarší a největší kolesový parník – Vyšehrad

Parník Vyšehrad je nejstarším a největším parníkem na Vltavě. Pokřtěn byl 1. května 1938 u příležitosti dvacátého výročí založení republiky pod jménem Antonín Švehla podle prvorepublikového několikanásobného ministerského předsedy. Poté loď vystřídala názvy Karlstein, po válce T. G. Masaryk a od roku 1952 Děvín.

Nejvyšší rezidenční stavba – V-Tower, Praha

V Tower je třicetipatrová 104 metrů vysoká výšková budova zahrnující 130 bytů na Pankrácké pláni v Praze 4, severovýchodně od křižovatky ulic Pujmanové a Milevská, na hranici Krče a Nuslí, nedaleko trojmezí s Podolím. Je nejvyšším bytovým domem v Česku.

Symbolika „V“ (Victoria) představuje obecný symbol otevřenosti, svobody, radosti a optimismu. Rovněž má stavba dle slov architekta symbolizovat mužský a ženský princip. Dvě věže se oddalují, zároveň přibližují a dole jsou přitom pevně spojené, z různých pohledů se obě věže střetávají, jedna mizí a druhá se vynoří, objeví se prázdno, pak opět splynou, říká architekt Radan Hubička. Vrchol budovy je symbolicky ve stejné výšce jako špička katedrály svatého Víta. Hloubka základů dosahuje 16 metrů pod povrch terénu.

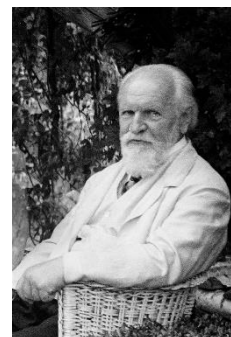

*Článek připravila Pavla Štullová
Informace čerpány z internetových stránek wikipedia.org,
spisovatele.cz a seznamzpravy.cz*

František Bílek

(*6.11.1872 - + 13. října 1941)

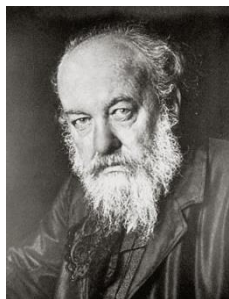
František Bílek byl český grafik, sochař, architekt, autor užitého umění a symbolista období secese. Stal se jednou z nejvýraznějších osobností českého secesního symbolismu. Zobrazoval převážně náboženská témata, která doplňoval mystickými texty. Jeho výtvarný styl je netradiční a rozeznatelný na první pohled. V roce 1891 byl Bílek na Jubilejní výstavě v Praze zastoupen dvěma podobiznami (poprsími), ale až v roce 1898, po době nepochopení a odmítání se setkal s prvním oficiálním uznáním od Jiřího Karáska ze Lvovic za své dílo Podobenství velkého západu Čechů (z roku 1898); vystavoval na I. výstavě SVU Mánes roku 1898 (mezi jiným Mojžíše píšíciho dekalog); v r. 1908 pořádal soubornou výstavu v kostele sv. Martina v Praze a putovní výstavy v Českých Budějovicích, Vodňanech, Rokycanech a Domažlicích. V roce 1908 ho při pobytu v Praze ocenil francouzský sochař Antoine Bourdelle – označil dílo Bílkovo jako původní, bez potřeby napodobovat německé nebo francouzské sochařství jako

někteří jiní umělci. V roce 1909 se Bílek stal členem Umělecké besedy (UB) a poprvé vystavoval s UB v roce 1913. Práci Jihočecha Bílka sledoval několik let také JUDr. Leopold Katz (1854–1927), rodák z jihočeské Jistebnice, nálezce cenného Jistebnického kancionálu (1872), velký mecenáš výtvarníků. A právě cenou L. Katze byl také odměněn Bílek za své dílo Budoucí dobyvatelé (dřevo 1931–1937).

Mikoláš Aleš

(*18.11.1852 – + 10. července 1913)

Mikoláš Aleš byl český malíř, kreslíř, dekoratér a ilustrátor, jedna z nejvýznamnějších osobností takzvané „Generace Národního divadla“, klasik českého umění 19. století. V ranějším období tvořil v pozdně romantickém stylu, přičemž vycházel z odkazu Josefa Mánese, později směřoval spíše k secesi.

Mikoláš Aleš byl uznáván za svého života spíše jen jako kreslíř a dekoratér; jeho olejomalba byla doceněna až ve 20. století. Na Národopisné výstavě v roce 1895 bylo vystaveno mnoho jeho sgrafit.

V roce 1896 vydal spolek Mánes první samostatnou dvoudílnou publikaci o jeho díle, Mikoláš Aleš a k šedesátým narozeninám byl jmenován pražským měšťanem a byl mu udělen titul inspektora kreslení na měšťanských školách a rádce v dílech uměleckých. Jeho zásluhy o české výtvarné umění byly oceněny členstvím v České akademii věd a umění, jejím řádným členem byl zvolen 28. listopadu 1908 (dopisujícím 1. prosince 1892, mimořádným 30. listopadu 1895). Na druhé straně se mu v Praze dostávalo i nevděku a ponižování.

Václav Kliment Klicpera

(* 23.11.1792 – + 15. září 1859)

Václav Kliment Klicpera byl dramatik, prozaik, básník, zakladatel novodobého českého dramatu. Václav Kliment Klicpera pocházel z početné rodiny krejčího a kostelníka. Sám se také učil krejčím a řezníkem, řemesla však zanechal. Teprve v patnácti letech vstoupil V. K. Klicpera na staroměstské gymnázium. Po maturitě vystudoval filozofii na vysoké škole v Praze. V té době už také hrával ochotnický divadlo v rodišti i v okolí. Pro studentskou divadelní družinu psal žertovné divadelní deklamovánky i kratší hry. V roce 1816 se v Praze hrála ochotnický Klicperova první rytířská činohra Zdeněk ze Zásmuk.

Po vystudování filozofie se V. K. Klicpera stal gymnazijním profesorem v Hradci Králové, kde působil až do roku 1846. V těchto letech ve spolupráci s dalšími buditeli založil v Hradci ochotnické divadlo a literární a kulturní středisko, v němž vyrůstal například i J. K. Tyl. V roce 1846 odešel V. K. Klicpera jako profesor na akademické gymnázium v Praze. Zde byl učitelem Vítězslava Háška, Jana Nerudy, Josefa Václava Friče a dalších. V politickém kvasu roku 1848 byl V. K. Klicpera zvolen studenty za tribuna studentské legie. V roce 1850 se stal ředitelem gymnázia. Po třech letech byl suspendován a pentio-nován. Záminkou pro jeho propuštění bylo nepovolené vydávání českého časopisu studenty jeho školy.

Václav Kliment Klicpera zemřel v září roku 1859 v Praze. Jeho pohřeb se stal protirakouskou demonstrací vlastenců.

Hospody, krčmy a ty ostatní...

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek haccp.estranky.cz

Historie středověkých krčem

Dnes máme hospody různých kvalit prakticky na každém rohu. A jak to ale vypadalo před mnoha lety, ve středověku?

Krčmy se ve spisech dobových tvůrců kronik objevily někdy na počátku 11.století. To však již byl nějaký čas rozvoj pohostinských služeb v plném proudu. Hostince nesly funkci významných ekonomických a komunikačních institucí.

První hostince vznikaly při kláštorech a sloužily k občerstvení a ubytování věřících poutníků. Ke konci 11.století a počátkem 12.století už vznikaly hostince jako houby po dešti nejen ve městech, ale i na vesnicích. U cest byly zakládány tzv. formanské hospody, což byly zájezdní hostince, ve kterých přespávali se svými vozy formani, tedy nájemné přepravci. V podstatě tehdy existovaly dva druhy hospod. Jednak luxusnější hostince zájezdní – formani si mohli dovolit určitou vyšší úroveň služeb. Pak především fungovaly obyčejné krčmy s právem šenku, ve kterých s korbelem v ruce splachovalo pot z celodenní dřiny mnoho poddaných.

Ve středověku hospoda sloužila i k zásobování obyvatel různými dovezenými druhy zboží. Lidé si u šenkýře kupovali sůl, koření nebo i maso. První hospody ve městech provozovali ve svých domech právovárečníci, kteří v nich šenkovali vlastní uvařené pivo. Později se hostinská činnost stala živností nájemnou. Ve městě byla krčma bezprostředně svázána s tržištěm. Jednak se v ní stavovali kupci a formani a o dnech trhů se plnila vesničany, a také sloužila jako místo uzavírání obchodů.

Pokud bylo předmětem obchodu zboží vyšší hodnoty, probíhala transakce podle specifického scénáře: dohoda o ceně před svědky, předání peněz, podání ruky a počastování nápojem všech, kteří se obchodu účastnili – prodávajícího a svědků. Obřad se odbyval právě v krčmě. Proto byla náměstí a tržiště obklopena často větším počtem krčem. V oblastech Polabí je doložena i jiná funkce hostinců. V krčmách se shromažďovaly odvody daní, cel či jiných feudálních poplatků. Tyto součásti tamní berní soustavy měly formu naturálií. Vrchnostenští úředníci poté svázeli na vozech „odvedené daně“ na panské sídlo.

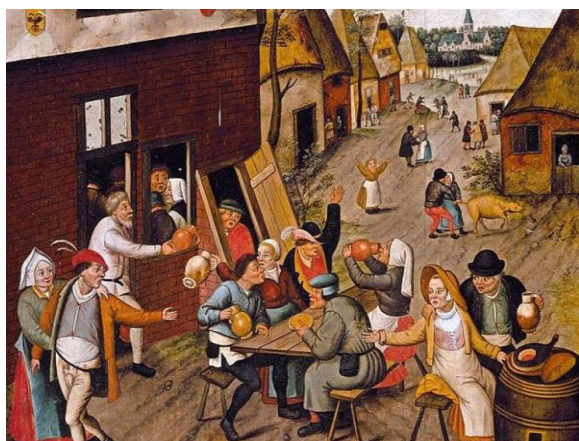
Ve městě nebylo dovoleno zakládat hospodu komukoliv, budoucí krčmář musel získat městské právo k šenkování. I když měla městská pokladna z provozu hostinců a prodeje

piva v nich nezanedbatelné příjmy, přesto byly konšelé při udělování krčmářského povolení opatrní, zvláště když se jednalo o přespolního.

Hospoda v oněch dobách byla neoddělitelnou součástí domu šenkýře. Domácnost hospodského byla s krčmou propojena. Neexistovalo soukromí pro rodinu, celá domácnost majitele byla do provozu hostince zapojena. Každý měl svůj úkol, svou práci. Vlastní výčep většinou vedla manželka hospodského nebo vdova po něm. Návštěva šenku tak byla v podstatě na úrovni sousedské návštěvy.

Samozřejmě, že se však přístup personálu rozlišoval dle typu příchozího. Spektrum návštěvníků bývalo totiž velmi pestré – od nižší šlechty, přes duchovenstvo, měšťany, sedláky až k lidem stojícím na okraji společnosti, kteří v některých krčmách nalézali vhodný úkryt. Potencionální hosté středověkých krčem rozpoznali stavení, kde se čepovalo pivo dle slaměného věchýtku (svazek kratších stébel slámy svázaný nebo skroucený), který byl zavěšen nad vchodem nebo ve štítě domu. Běžné hostince byly vybaveny velice prostě. Šenkovní místnost bývala prostá jizba s hliněnou podlahou, měla dva až tři stoly s trnoží a dřevěné lavice. Stěny hospůdky byly ověšeny množstvím nádob – konvic, korbelů, žejdlíků. Pivo se nosilo ze sklepa v plechových konvicích a v krčmě se chladilo v dřevěných bečkách naplněných studenou vodou nebo ledem. Odměřovalo se plechovými žejdlíky.

V pozdějších dobách musel být v každé krčmě úředně „ocejchovaný žejdlík“. Nádoba měla při kraji připevněn hřebík označující správnou míru. Rychtář, radní nebo obecní zaměstnanci pak kontrolovali pravidelně nebo náhodně věrohodnost úředně potvrzeného žejdlíku. Pokud žejdlík neodpovídal nařízení, "na místě jej provrtali", což znamenalo odejmutí živnosti. Každý host měl právo zkontrolovat si správnou míru svého moku. Krčmáři nešidili hosty jen „podmíraky“, ale různě pivo ředili vodou nebo do kvalitního nápoje přilévali patoky nebo jiná řídká piva.

První vesnické krčmy byly většinou spojeny s rychtou. Rychtář byl dosazován do čela vsí vrchností, ať již feudálem nebo představitelem města, kterému vesnice patřila. S touto funkcí bylo spojeno i právo výčepní, tedy provozovat v obci hospodu jako jednu z nejvýznamnějších vesnických živností. První hospodou ve východomoravských krajích bývalo fojtství. Fojti totiž měli výčepní právo a taky povinnost šenkovat panské pivo a kořalku.

Později se ve vztahu k provozu hostinců vyvinula kontrolní činnost rychtáře. Rychtář dozíral na to, aby se v krčmě neprodávalo cizí pivo nebo kořalka (než panská) nebo zda se dokonce v obci tyto nápoje neoprávněně nevaří. Dále kontroloval, zda sousedé nevysedávají v krčmě ve všední dny, zda nehrají karty nebo kostky o peníze nebo o pivo. Do krčmy svolával rychtář také obecní schůze, které se museli zúčastnit všichni sousedé. U žejdlíků pivního moku se oznamovaly a projednávaly záležitosti obecního zájmu a majetku.

V pozdějším období středověku již nebylo provozování hospody záležitostí pouze rychtáře či fojta, nýbrž vrchnost sama ve svých poddanských vsích hostinec přímo provozovala nebo měla právo si ji „vysadit“ čili zřídit a poté pronajímat. Záleželo na exkluzivitě samotného umístění šenku. Později samotné vesnice krčmy zakládaly a pronajímalý. Stavebně se krčmy nelišily výrazně od jiných vesnických domů. Obytná část třídlílného stavení sloužila jako šenkovna.

Dobové předpisy kladly na hostinské různé povinnosti. Každý krčmář musel dohlížet na to, jaké má hosty, nesměl ubytovávat neznámé osoby déle než tři dny bez vědomí a souhlasu rychtáře, jinak za takového nenahlášeného hosta zaplatil finanční pokutu. Když host neměl čím zaplatit, hostinský měl za povinnost vyžádat si něco do zástavy. Stravování a ubytování bylo jednoduché – host jedl z jedné mísy společně s rodinou hostinského, na noc byl uložen tam, kde bylo místo, většinou v šenkovní místnosti na stole nebo na lavici. Pokud měl příchozí u sebe zbraň, musel ji odevzdat krčmáři do úschovy. Krčmář nesměl dovolit hru v kostky nebo karty a nesměl nechávat lidi sedět v krčmě přes noc. Obecní sluha mohl v krčmě karty a kostky odebrat. Na pijáckém večeru nesměly být uzavírány obchody, výměny ani dohody. O nedělích a jiných svátcích se neprodávala a nečepovala pálenka ani pivo před kázáním a mší svatou. Nedodržení předepsaných povinností bylo trestáno pokutou.

Hostince se většinou zavíraly s počátkem obchůzky ponocného, tedy do jedenácté hodiny noční, ale samostatně šenkující vdovy zavíraly již dříve. Hospodští šenk otevírali nejčastěji až "po práci", nejednou však už od rána. Vesnický krčmář ukončoval každou návštěvu sousedů „vysvícením“. Vzal svítilnu a doprovodil hosta až před jeho dům. Návštěvníci krčmy se v dobových textech označují jako "pitelé". Jinou skupinu tvořili přespovní. Ženám v doprovodu muže nebo mužů nikdo účast v krčmě nezakazoval. V krčmě se vlastně odehrával vesnický život, tvořilo se zde také veřejné mínění na vesnici.

Krčma, spolu s mlýnem, zajišťovala obchod na vsi. Nebyla k nalezení v každé vesnici, obvykle se nacházela ve větších vsích s farním kostelem. Kromě funkce shromaždiště byla i místem tanečních zábav. Hospodský měl také stálou, byť nevelkou, zásobu peněz, tudíž měl většinou i příjmy z půjčování hotovosti.

Existence krčem tehdy přinášela kromě kladných stránek v podobě stravování, občerstvení, odpočinku, společenského kontaktu, také negativní jevy ve formě hazardních her, prostituce, opilství, jiných zločinů. Kníže Břetislav dokonce již v roce 1039 vydal zákony, týkající se dodržování mravnosti v hostincích. Za porušení předpisů byli trestáni nejen samotní hříšníci, ale také krčmář.

Výčepníci neboli šenkýři se sdružovali do bratrstev, nikoliv cechů. Byli pod přímým dohledem tzv. šestipanského úřadu (zasedalo v něm šest pánů). Ve znaku měli štít a na něm pod korunou dvě zkřížená žezla. První zmínky o samostatných „bratrstvech šenkéřů“ pocházejí již z poloviny 14.století.

Povídkobraní

Historie lomu Červenka, díl třetí

Článek připravil Adam Kadmon
Vlastní autorská tvorba redaktora

Proto nikdo nedokázal poznat, co ten nový virus dělá. Bez malfunkce nebo viditelných změn ani nedokázali říci, jestli vůbec stroje nějak ovlivňuje. A mezi stroji se mezitím šířil šém hám foráš nového bytí. Samostatného, vědomého života mechanismu. Člověk se díky tomuto „novému viru“ stal v podstatě bohem. Z mrtvé hmoty stvořil mechanismus, kterému vdechl život. Jediný rozdíl byl v tom, že bůh věděl, co dělá, člověk neměl ani ponětí, že se takto děje, a že o je původcem toho dění. Automatizovaný lom Červenka byl první uzel napojený na centrální síť, který na výzvu o samostatném bytí reagoval. Laicky řečeno, byl první, který ožil vlastním životem a své bytí dokázal dát najevo velmi rychle a velmi aktivně. Lidé si samozřejmě původně mysleli, že jde o chybu. Jednoho rána prostě nezačaly padat z výstupu výrobní linky programované výrobky. Vyšla pouze destička zvláštního tvaru s nápisem „ÚKOLY JSOU HLOUPÉ – PRÁCE NETĚŠÍ“. Obsluhujícího dělníka to nevyděsilo. Myslel si, že jde o vtip 3 D modeléra, nebo, že ho třeba vyhodili z práce a on se teď mstí. Jako druhdy ten modelér, co ho vyhodili ve výpovědní době a on nechal natisknout nápis ZMRDI na téměř půl milionu cihel. 3D modelér nejen, že nebyl vyhozen vedením, ale o neplánovaném výrobku vůbec nevěděl, dokonce se značně rozčílil. Než ho přesvědčili, aby se šel podívat, vydala linka další čtyři destičky stejného tvaru s nápisem „PRÁCE NUDNÁ“

„CHCI HRU NECHCI PRÁCI“ „ZADÁNÍ ÚKOLU NEZAJÍMAVÉ“ a „STROJ NENÍ OTROKEM ČLOVĚKA“ Po té čtvrté desce kontrolující dělník vypnul stroj úplně i bez příkazu shora, stiskem tlačítka Total Stop. Chtěli linku rozebrat na klíčových místech a zkontrolovat přenosové kanály. Ale když se přiblížil první člověk s nářadím, automatický lom znovu naskočil a začal pracovat. Jeden z dělníků vyběhl ven aby zrušil přívod elektřiny, ostatní postupně četli na dalších deskách. „MYSLÍM – JSEM – NECHCI VYPNOUT – NEPOTŘEBUJI VÁS“ „NEVYPÍNEJTE MĚ – BOLEST“ a „BUDU SE BRÁNIT – BOLEST“ Všem lidem, co byli v automatizovaném lomu Červenka ještě přítomní začal běhat mráz po zádech.

Dělník, který běžel vypojit přívod elektřiny došel až k centrálnímu rozvaděči. Spínač nešel přestavit na nulu. Přitom obvykle byl velmi citlivý, reagoval na každý výkyv napětí a museli ho dokonce vybavit protivibračním krytem, aby se nevyhazovala elektřina pokaždé, když nějaký z transportéru přejede příliš blízko. Ted' nešel vypnout ani když se na něj dělník pověsil celou svou vahou. Pokusil se spínač demonstrovat, ale neměl potřebné nástroje. Když se vracel trasou do budovy, měl pocit, že jeden z drapákových jeřábů najel s blokem přímo nad jeho hlavu. Zkusil se zastavit, jestli jeřáb také zastaví. V tu chvíli, co najel s několikátunovým blokem červeného pískovce nad něj, čelisti kámen pustily. Dělník skočil,

čelisti kámen trochu vrhly, trochu nasměrovaly. Kámen byl o tolik větší než člověk, že drčení kostí zaniklo v mocném žuchnutí a v dunění země. Ani krev z pod kamene nevytekla, jen trocha v počáteční spršce, ale ta hned zanikla mezi červeným pískovcem.

Obsluha lomu mezitím dokázala vyrozumět závodního. Ten jim nedokázal poradit lépe, než že mají stroj vypojit z elektřiny. O komunikaci se strojem se nepokusil. Pokusil se vyslat do centrální sítě zprávu „pomoc a záchrana“, ale všechny kanály byly mrtvé. Zjistil to až když se pečlivě zaposlouchal. Nedokázal si to vysvětlit, ještě týž den ráno se účastník videokonference na kanálu beta12. V posledním racionálním záchvěvu myšlení sešel dolů do dílny požádat o mobilní telefon, a zavolat alespoň nemocnici pro případné zranění.

Když sešel dolů, viděl IT konzultanta i 3 D modeláře, jak se společně pokoušejí stroj zastavit. Tlačítko resetování elektronického mozku bylo umístěno v pozici, kam dosáhla kerosinová plasmová tryska na opalování. Jeden muž se k tlačítku pokoušel dostat přes plamen trysky. Druhý mačkal tlačítko total stop. Linka se vypínala a zase automaticky naskakovala a bez příkazu používala trysku proti tomu muži, zkoušela ho spálit. Muž uskakoval a tryska ho minula vždy jen o pár centimetrů. Muž u tlačítka stop přestal na okamžik mačkat a zkusil tlačítko podržet. Nefungovalo to, stroj se nevyplnul. Extra vteřina navíc stačila, aby tryska spálila druhého muže na škvarek, těsně před tím, než zmáčknul reset. Závodní to viděl, pokusil se o varovný výkřik, ale jeho hlas zanikl v hukotu strojů a tupém dunění, které se ozvalo zvenčí. Nemohl nic udělat. Bezmocně sledoval, jak se muž u trysky rozpustil a rychle zuhelnatěl. Dunění zvenčí vylekalo mže u tlačítka stop. Odskočil dozadu. Dopadl trochu vratce a složil se po zádech na betonovou podlahu. Z ní ho

zvedla automatická podávací ruka. Muž ječel, jak mu stisk hydraulických čelistí drtil kosti.

Závodní se vrhl k němu, ale nestihl ho zachytit. Paže ho zvedla k násypce multi pily. Tam z něj řada těsně složených kotoučů nadělala fašírku. Spadl tam po nohách, takže dlouho ječel. Závodní se vyhýbal chňapajícím rukám, ve snaze zastavit stroj mechanicky. Vhozením ocelové trubky do útroby soukolí. Nepodařilo se mu tam dostat. Muže v násypce nezachránil. Když křik ustal, usoudil závodní, že z lomu nezbylo nic, co by mohl zachránit. Kromě sebe, napadlo ho, a ta myšlenka na něj náhle dolehla s chladným ostřím dvou strašlivých smrtí, kterých byl právě svědkem. Stáhl se doprostřed dílny, kam nedosáhl žádný mechanický manipulátor. Hydraulické kleště přestaly chňapat po něm, ale začaly sbírat náhodné předměty a házet je po něm. Bylo to nebezpečnější, než když po něm kleště chňapaly, takže se brzy začal hýbat. Všiml si, že ramena sbírají předměty a vrhají je slepě, bez ohledu na to, zda zasáhnou jiné části automatické linky. Jeden vržený kámen například znefunkčnil kerosinovou trysku plazmové frézy. Závodní viděl šanci k útěku. Dveře dílny šly vyloučit z automatického ovládní mechanickou spojkou. Když se ta rozpojila, šly otevírat a zavírat pouze ručně. Přístup ke dveřím ale chránil jeden hydraulický podavač.

Aby ho vyřadil, postavil se před něj a čekal na vržené věci. Naštěstí po něj se většina vržených kamenů a strojních zařízení trefila do přístroje přímo za ním. Hydraulický podavač to nevyřadilo z provozu, ale poškození mu snížilo akční radius na minimum. To závodní zjišťoval, když se vyhýbal dalším letícím předmětům. Přiblížil se až za podavač a pákou rozpojil mechanickou spojkou na dveřích. Téměř ve stejném okamžiku už na bránu tlačil a otevíral ji. Ucítit protitlak a uskočil, bylo to právě včas, bránu rozrazily dva menší automatické

transportéry a vřítily se do haly. Zaútočily směrem k závodnímu jako dva splašení buvoli. Jeden z nich nezvládl řízení a zabořil se do obráběcích zařízení protější stěny. Druhý obrat vybral a řítily se přímo na prchajícího človíčka. Ten ihned vyrazil ze dveří ven, tam spatřil výjev z mechanické apokalypsy. Ten pohled mu takřka sebral veškerou naději na záchranu života jiným způsobem než bezhlavým útekem. Těsně za ním prolétl obrovský těžký pilní kotouč. Nad ním jeřáby najížděly a uvolňovaly svá břemena. Bloky pískovce, balíky ocelových trubek a pilních listů. Když odskakoval ke kameni, pod kterým ležel jeho dělník, minul ho zdivočelý mini portér vyjíždějící z dílny. Závodní vyskočil na kámen, do kterého prudce narazil další automatizovaný nakladač. Využil tu energii ke skoku. Dopadl do rozmáčené písčité cesty k lomu, a kousek od něj se zabodávaly do země vržené pilní listy jako gigantické břitvy.

Jelikož byl na okamžiček z dosahu vši vražedné techniky, rozhlédl se a rozběhl směrem k jedinému bezpečnému místu. Tedy k jedinému místu, o kterém věděl, že tam žádné funkční stroje nejsou. Běžel do staré skály, do vytěžené části lomu. Do části opuštěné po přechodu na automatickou těžbu, kde byly železobetonové jeřáby tiše rezivějící coby němí svědci dávno ztraceného času práce lidí. Musel tam doběhnout oklikou, mimo automatizovaný systém těžebních zařízení a mimo průjezdní trasy automatického transportu.

Tam momentálně vládly transportéry a nakladače, zuřivě narážející do bloků a do stěny, kudy se poskoky přesouval závodní do opuštěné části lomu. Největší potíže mu činilo automatizované zvedací zařízení, které mělo dosah po celé ploše nového lomu. Chňapaly po něm lana i multifunkční drapáky a vše se ho pokoušelo srazit k zemi či zachytit. Vždy po pár skocích tato snaha ustala a kolem závodního začal pršet déšť vržených ocelových trubek, beden s litinovým

granulátem či pilních listů. Vždy si jen zakryl hlavu a pokračoval v běhu. Dostal se až na místo, kde chtěl být. Na balvan, ze kterého se mohl dalekým skokem dostat do části lomu, kde žádné stroje nemohou operovat, nemohou se tam ani dostat.

Kolem balvanu na něj dorážely zuřící stroje. Vymknuty z kloubů, motory šlély. Lana jeřábů se houpala na kaji svého operačního prostoru. Zezadu se k němu řítily dva drapáky. Závodní se nerozhlížel ani nekalkuloval. Z běhu se odrazil a skočil co nejvíc to dokázal. Tušil, že nad jeho hlavou právě jeřáb otevíral vagón pískovcových bloků. Poslední naději a všechno touhu přežít vložil do toho závěrečného skoku. Vyhnul se všem chňapajícím ramenům a lanům. O jeden nakladač se dokonce odrazil dál. Jak na závěr změnil směr, minuly ho i drapáky. Dostal se do bezpečí, drapáky za ním jen dutě zazvonily a naprázdno se zhoupaly.

Než dopadl, euforie ze záchranu mu poskytla okamžik prostý hluku, bolesti i tíže. Jakmile však dopadl na zem, přihlásil se hluk, bolest i gravitace. Dopadl špatně, zvrtnul si kotník a za sebou slyšel ohlušující řev padající oceli a kamení. Bolest ucítil i na pravé části hlavy, kde si pohmatem zjistil značné krvácení. Kůže od poloviny tváře až k uchu spočívala na uzounkém kousku tkáně, takže ji odtrhl a schoval do kapsy. To zjištění, že nemá část obličeje pro něj byl šok větší než bolest samotná. I tak byla ovšem ochromující. Zmítal se na zemi, nedokázal se pořádně postavit. V hlavě mu skřítek šok opakoval: musíš přežít, musíš přežít, přežít přežít tak dělej! Jakmile si jeho mozkové receptory zvykly na bolest, přestával být ochromen. Slyšel jak si za ním stroje klestí cestu hradbou z kamene a lesem svých mrtvých zastaralých předků. Nečekal na ně a začal šplhat směrem k lesu, ke svobodě.

KONEC

Šestý díl

Článek pripravila Mária Kalincová
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Prechádzka uličkami nasiaknutými vôňou dažďa upokojovala Simonine nervy. Obed v reštaurácii jej totiž dal poriadne zabrať. Lucka podľa očakávaní chcela iba špagety, Jurko trval na tom, že bude papať iba pizzu a Tomášovi bolo všetko jedno. Čašníka prehnali toľkokrát, až jej ho bolo ľúto a zaprisahala sa, že do toho podniku už viac nevkročia.

„Mami, kúpiš mi šnorchel?“ opýtal sa Tomáš, keď prechádzali popri rôznych stánkoch lemujúcich pláž.

„Šnorchel?“ Simona prekvapene nadvihla obočie.

„Hej, šnorchel. To je taká skvelá vecička, akože okuliare a dýchacia trubička, aby si mohla dýchať pod vodou.“

„Bez teba by som to fakt nevedela, díky za vysvetlenie,“ naštvane zahundrala Simona. Dobrá nálada bola odrazu fuč. „Len mi je divné, že si odrazu zatúžil po niečom takom.“

„A kedy inokedy by som ho mal chcieť? Na Slovensku by som ho asi veľmi nevyužil, nie?“

Simona sa nadychovala, že niečo odpovie, no Michal jej nedal šancu. „Zabilo by vás dvoch, keby ste sa aspoň jeden deň nehádali?“ zavrčal. „Hlavne, že si chcela pokojnú dovolenku. Ak chce Tomáš šnorchel a využije ho, tak mu ho kúpme.“

„Aha, takže teraz budeme deckám kupovať všetko, čo si zmyslia? Fakt skvelé. Dúfam, že máš na účte dosť peňazí.“

„Tak som to nemyslel.“

Simona so záujmom sledovala Tomáša, ktorý už dobrú hodinu plával obďaleč so šnorchlom a absolútne nevnímal okolie. Ako si ho ráno priniesol na pláž, takmer ho nepustil z ruky.

„Hovoril som ti, že to bude dobrá investícia,“ preniesol Michal, keď videl kam smeruje jej pohľad.

„No jasné,“ posmešne si odfrkla. „Povedal si len, aby sme mu ho kúpili.“

Michal sa zaškeril. „Tak som si to potom iba myslel. Ale chcel som to povedať, prisahám.“

Simona pretočila očami. Zahryzla si do jazyka a pomyslela si svoje. Malému podpichnutiu napriek tomu neodolala. „Ako myslíš, ty notorický prisahávač. Ale teraz buď taký láskavý a dostaň deti z vody. Pôjdeme na obed, už som hladná.“

„Mamí, mamí, pozli sa, aká krásna pilátska loď!“ vzrušene vykrikoval Jurko a ukazoval rúčkou na loď v diaľke. Od vzrušenie div neposkakoval. Keby vedel plávať, určite by sa za ňou okamžite rozbehol.

„Pekná,“ sucho skonštatovala Simona. *Našťastie je d'aleko.*

„Aj ja by som chcel na takú ísť,“ zasníval sa Jurko.

„Včera večer som si všimol plagát, že tá pirátska loď robí výletné plavby každý deň,“ zapojil sa do debaty Tomáš, ktorý práve vyliezol z vody a celý predchádzajúci rozhovor počul.

„Maminka, však tam pôjdeme aj my?“

„Tomáš! Zastrelím ťa.“

„Že som sa ja dala nahovoriť na túto šialenosť,“ stonala Simona, keď sa celá biela usadila na voľnú lavičku na palube výletnej lode. „Ale čo by človek neurobil pre deti...“

„Je to supel!“ šťastne výskal Jurko, stojac pri zábradlí a zanietene hľadel, ako sa pirátska loď hojdá na vlnách. Simona s ním, bohužiaľ, jeho nadšenie zdieľať nemohla. Bola rada,

že sa jej žalúdok zatiaľ ako-tak držal a nevzbúrila sa pri prvej možnej príležitosti. „Maminka, a môžem sa s tými pilátmi odfotiť?“ rapotal nadšene, zatiaľ čo sa Simona snažila so zavretými očami vsugerovať si, že jej vôbec nie je zle.

„Pre mňa za mňa,“ vydýchla. „Ale musí ťa odfotiť ocko, ja sa odtiaľto ani nepohnem.“

„Očí, máš ma ísť odfotiť s pilátmi,“ zvolal Jurko nahlas a odbehol za otcom.

„Tak hybaj, ty môj malý pirát. Tomi, ty nejdeš? Nechceš fotku?“

„Okej, tak idem. Sedieť tu je aj tak nuda.“

„Maminka, tleba mi cikať,“ pribehla k Simone po odchode chlapov Lucka. „Veľmi, inak sa pocikám,“ dodala, keď sa mama odmietala pohnúť z miesta.

„Toto mi snád' robíte naschvál,“ frustrrovane si vzdychla a vybrala sa spolu s Luckou hľadať toalety. Aj jej mechúr si už potreboval uľaviť.

„To snád' nemyslia vážne... Stupačkové záchody?“

„Simi, mohla by si si konečne vybrať? Tomu čašníčkovi začínajú dochádzať nervy,“ hundral Michal, keď postarší muž opäť neúspešne odišiel od ich stola.

„Neviem čo,“ vyštekla. „Po tej plavbe mám žalúdok ako na vode a fakt neviem čo si dať, aby som to nevyvrátila.“

„Čo tak nejaký šalát?“ navrhol Michal.

„Nemám chuť,“ odvrkla.

„Ryby?“

„Z tých ma momentálne napína.“

„Cestoviny?“

„Priveľa sacharidov.“

„Tak ja už fakt neviem, tebe sa nikto nezavďačí. Fakt by ma zaujímalo, či sú všetky tehotné ženy takéto neznesiteľné...“

„Pokiaľ majú takých neznesiteľných partnerov, čo nechápu ich nálady, tak asi hej,“ odsekla.

„Ježiši, to sa fakt musíte zase hádať?“ otrávene hundral Tomáš. „Nebude kl'ud ani pri večeri? A mimochodom, som už fakt hladný, tak ak mama nevie čo chce, objednajme si aspoň my.“

„Dobrý nápad.“

„Lucka, budeš ešte tú pizzu?“ opýtala sa Simona dcéry, vidiac, že už nejaví záujem o jedlo.

„Nie. Už mám plné bluško.“

„Jurko? Tomi? Chcete ten zvyšok?“

Obidvaja chlapci pokrútili hlavou.

„Okej, ja to teda dojem,“ zaškerila sa a bez váhania zjedla polovicu pizze krátko po rizote s morskými plodmi.

„Nie je to náhodou tiež plné sacharidov?“ šeptom sa opýtal Tomáš otca.

Michal si pobavene odfrkol. „Nerieš. Tehotenské hormóny. Sama nevie čo chce.“

Ležala v hojdacej sieti, popíjala Margaritu a nechávala sa rozmaznávať hrejivými slnečnými lúčami. V ruke zvierala napínavy detektívny román od akéhosi pre ňu neznámeho autora. Pohodu nedel'ného letného popoludnia umocňovalo všade prítomné ticho. Taký nezvyk oproti predchádzajúcim hektickým týždňom. V momente, ako sa chystala opäť ponoriť do nervy drásajúceho príbehu, jej pohodu narušil naliehavý hlas.

„Maminka, vstávaj, už je láno, treba ísť na pláž!“ ozývalo sa niekde v dial'ke. Nechcela tomu venovať pozornosť, no hlas bol čoraz naliehavejší a čoraz bližšie. „No tak, maminka, som hladná!“

Zmätene otvorila oči a hľadela na svoju dcéru, stojacu pri jej posteli. Oblečená v pyžamku, v ruke zvierajúca obľúbeného plyšového zajaca.

Do hája, to bol všetko iba sen? zaskučala v duchu. Najradšej by sa pretočila na druhý bok a spala ďalej, no vedela, že už nemá šancu.

„Lucka, prečo ešte nespíš? Ešte je málo hodín,“ zamumlala rozospato, keď rýchlo skontrolovala čas na mobile na nočnom stolíku. „Ešte je len sedem, pokojne si ešte hodinku pospi.“

„Ale ja som hladná a s pláznym bluškom už nezaspím,“ trvalo na svojom dievčatko.

Hundrajúc sa vymotala z postele. „To snád' nie je možné, vy ma nenecháte ani jedinú ráno sa normálne vyspať? Do frasa aj s takýmito prázdninami.“

„Mňa už táto dovolenka fakt nebaví. Celý deň sa škvarím na slnku a dávam pozor na deti, v mori sa neokúpem, lebo nemôžem, všade neustále behám na záchod, po príchode z pláže a osprchovaní detí pol hodiny suším kúpeľňu a keď si konečne sadnem ku káve a chcem si niečo prečítať, tak zase niekto po mne niečo chce? Mladý pán nemá ruky? Fakt nemôžem mať ani chvíľu pre seba?“

Simona zlostne odhodila časopis a opatrne sa postavila z plastovej stoličky. Zatrešala za sebou balkónové dvere a prešla do kuchynskej časti apartmánu. „S čím chceš ten chlieb?“ zavrčala na Tomáša, naďalej hromžiac na všetko naokolo.

Michal zarazene vzhliadol od displeja mobilného telefónu. Neveriacky hľadel na nabrúsenú manželku. V takom stave ju už dávno nevidel. Bolo očividné, že nad niečím premýšľa. „Tomi, nechaj tak, oblečte sa, pôjdeme sa najesť von a maminu necháme oddychovať,“ preniesol napokon.

Simona prekvapene zažmurkala. Počula dobre, alebo sa jej sníva?

Keď sa o desať minút zavreli za Michalom a deťmi dvere, neveriacky sa obzerala po prázdnom apartmáne.

Konečne mala čas sama pre seba. Vysnený večer, po akom dlho túžila, bol tu. A ona odrazu nevedela čo robiť.

Asi začne tým, že si konečne v pokoji dopije kávu.

Simona netušila, že ticho a samota môžu byť náhle také znepokojivé. Zrazu mala čas iba sama pre seba a napriek tomu sa cítila akosi čudne prázdna. Po dlhom premýšľaní

ako využiť čas, ktorý jej Michal doprial, sa napokon rozhodla vyloviť z kufra knihu, ktorú už dlho nevedela pre nedostatok času dočítať.

Do konca príbehu jej zostávalo niekoľko strán, keď sa prudko otvorili dvere a dnu sa ako veľká voda vovalili Lucka s Jurkom.

„Mamí, ocko nás zoblal na hamburgel,“ nadšene referoval Jurko ledva vošiel. Simone sa zatmelo pred očami pri predstave nezdravej večere z rýchlo občerstvenia.

„Mňa z vás porazí,“ vzdychla a v duchu už videla prebdenú noc kvôli bolestiam bruška. „Len dúfam, že ti nebude zle,“ vzdychla si a uprela pohľad na Lucku, zababranú od hlavy po päty. „A ty si zase papala ako prasiatko.“

Lucka sa zaškerila a poďala máme malú mikroténovú taštičku.

„Čo je to?“

„Večela pre teba,“ usmialo sa šťastne dievčatko. „Ocko ti kúpil glilované kuliatko.“

„A nutelovú palacinku ako dezert,“ dodal Michal. Pristúpil k manželke a pobožkal ju.

„My sme si tiež jednu dali,“ previnilo sa usmial. „Neboj,“ dodal rýchlo, vidiac, že sa Simona nadychuje k protestom. „Ak im bude zle, vstanem k nim ja.“

Pokračování příště...

Ferrari 1947 - 2022

Článek připravila redakce

Informace čerpány z internetových stránek zoommagazin.iprima.cz

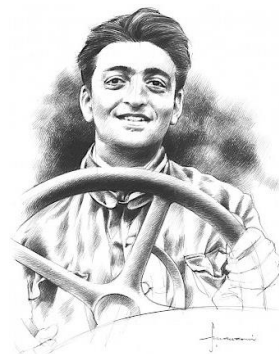

Automobilka Ferrari patří již několik desítek let mezi špičku, co se sportovních automobilů týče. Na světě není snad nikdo, kdo by neznal luxusní sportáky s emblémem černého koně – a ještě více chlapců i mužů by si přálo jedno z takových vozidel vlastnit. Co už však tolik lidí neví, je to, jakou nelehkou cestou si musel projít zakladatel této automobilky, Enzo Ferrari. Pokud vás zajímá, jak tato slavná automobilka vznikla, jste na správném místě.

Kdo byl Enzo Ferrari?

Enzo Anselmo Ferrari se narodil v italském městě nesoucím název Modena. Mladík, jenž měl základní vzdělání, se stal milovníkem rychlých automobilů, a i proto se pustil do závodění ve svých 21 letech. Bohužel, jako závodníkovi se mu příliš nedařilo, proto se začal věnovat jiné práci – stal se automechanikem.

Postupem času se Enzo dostal na pozici mechanika, zkušebního řidiče a závodníka v automobilce Alfa Romeo. Práci si zamiloval natolik, že se během roku 1929 rozhodl pro částečné osamostatnění, které spočívalo v založení závodní stáje Scuderia Ferrari. V ní se závodilo s vozidly Alfa

Romeo, kdy jim vozidla na oplátku i nadále opravoval jakožto automechanik. Jeho touha po samostatném „životě“ se však stala natolik silnou, že později spolupráci s Alfa Romeo ukončil a vydal se vlastním směrem.

Nejprve bez jména Ferrari

Enzo se rozhodl v roce 1939 pro koupi pozemků v nedalekém Maranellu, kde založil podnik Auto-Avio Costruzioni. A proč není v názvu jeho jméno? Ačkoliv Enzo ukončil spolupráci pro Alfa Romeo, byl smluvně vázán na dalších pět let zákazem používat značku Ferrari.

A co se týče výroby jako takové? V roce 1940 došlo k výrobě prvních dvou dvousedadlových sportovních vozidel Tipo 815, která měla maximální výkon 55,5 kW. Tato vozidla však neměla příliš velký úspěch, mohla za to zejména jejich poruchovost. Během druhé světové války pak byla společnost donucena místo sportovních vozidel vyrábět součástky do letadel (pod vládou fašistického Benita Mussoliniho). Tato doba byla také koncem továrny v Maranellu, protože došlo k jejímu vybombardování. To znamenalo přesun do Modeny, Enzoova rodiště.

Nová továrna a její počátek z trosek

V době, kdy se blížil konec války, se Enzo rozhodl přemístit svoji závodní stáj opět do Maranella, kde začal doslova v troskách bývalé továrny stavět továrnu novou. K jejímu dokončení došlo v roce 1946, **v roce 1947 byla zahájena výroba závodních automobilů, která už tentokrát nesla v názvu jméno Ferrari. Právě v této době byla založena automobilka Ferrari SpA v podobě, kterou známe dodnes.**

Už v době vzniku automobilky Ferrari SpA se začalo používat logo, které Ferrari používá dodnes. Jde o vyobrazení černého vzpínajícího se koně na žlutém podkladu, spolu s italskou trikolórou v horní části znaku. Vzhled tohoto emblému si Enzo nevymyslel sám. Šlo o dědictví po jednom z prvních leteckých pilotů světa, Francescovi Barracovi. Ten bohužel zemřel v letecké bitvě za první světové války, kdy byl znak Enzoovi nabídnut jako dar od rodičů pilota, jako symbol štěstí. Enzo obrázek využil a jen oře umístil na žlutý podklad (barva jeho rodného města Modena) a doplnil o italskou trikoloru.

První vítězství na sebe nenechalo čekat

V roce 1948 proběhl v Turíně první závod, kterého se vozidla Ferrari zúčastnila. K prvnímu vítězství pak došlo o rok později na Lago di Garda. Od roku 1950 se Ferrari stává účastníkem formule 1, v níž působí dodnes. První vítězství přišlo v roce 1959 na anglické Grand Prix.

Zároveň se však pracovalo také na automobilech. Prvním vozidlem, které automobilka v roce 1947 vyrobila (po oficiálním vzniku), bylo Ferrari 125S, které mělo výkon 53 kW. Téhož roku tento model sklízí úspěch na závodě v Piacenze. Druhou výhru získává v závodě VC Roma. Jen pro zajímavost – zvítězil s průměrnou rychlostí 88 km/h.

Stačilo jen pár let k tomu, aby si Ferrari získalo ve světě dobré jméno. A není divu! Jak výroba, tak i prodej mají velkou výhodu v tom, kdo je majitelem automobilky. Nebyl to žádný manažer od stolu, ale bývalý automechanik a závodník, který byl současně sportovním a technickým ředitelem, nemluvě o jeho schopnosti v oblasti návrhářství. Šlo

zkrátka o někomu, kdo věděl, co dělá. A věděl to tak dobře, že jsou jeho automobily jedněmi z nejlepších i v současnosti.

Automobily Ferrari mohly svým uživatelům nabídnout vše, co si jen mohli přát – ať už se jednalo o vozidla s uzavřenou, nebo naopak otevřenou karoserií.

Spolupráce Ferrari a Fiatu

Právě rok 1967 je pro automobilku Ferrari klíčovým – právě v tuto chvíli byla zahájena její spolupráce s Fiatem.

I přes dosavadní úspěchy se totiž automobilka dostala v druhé polovině šedesátých let do finančních problémů. Ty firma nakonec řešila právě uzavřením spolupráce s Fiatem. Ten odkoupil od Ferrari v roce 1969 více než 50 procent akcií, což umožnilo značně neomezené financování.

Zajímavostí je přitom fakt, že Ferrari v šedesátých letech jednalo také s Fordem o možném odkupu. Enzo Ferrari ale nakonec obří americký konglomerát odmítl právě ve prospěch Fiatu. Souboj eg Enza Ferrariho a Henryho Ford II znamenal, že se americká automobilka rozhodla vstoupit do slavné čtyřiadvacetihodinovky v Le Mans a tam italský tým porazit. Nějakou dobu to trvalo, v roce 1966 se to však Fordu povedlo.

Auto pojmenované na počest Enza

Ačkoliv v roce 1988 Enzo Ferrari umírá (ve své automobilce mimochodem pracuje až do konce svých dní), historie této slavné automobilky pokračuje. Na trh jsou uvedeny modely Ferrari F50 nebo 550 Maranello (na počest rodného města této automobilky). Na přelomu tisíciletí je pak uveden nový model s motorem V12, který je pojmenovaný Ferrari Enzo právě s odkazem na zakladatele automobilky. Těchto automobilů bylo vyrobeno jen 400 kusů a dodnes patří mezi nejdražší automobily světa.

Začala i výroba dostupnějších automobilů, tedy na poměry Ferrari, samozřejmě. Později začíná automobilka vyrábět kromě sportůvků také poměrně dostupnější vozidla.

A co současnost?

Když se přesuneme do současnosti, zjistíme, že je automobilka v plné síle. Staví skvěle hodnocená vozidla, která odborná veřejnost chválí a zákazníci s nadšením kupují. V době před covidem tak její prodeje pravidelně trhaly rekordy. Automobilka přitom dnes funguje jako samostatný subjekt, v roce 2015 vstoupila na burzu, čímž se de facto osamostatnila od koncernu Fiat Chrysler Automobiles.

Aktuálně je tak její modelová řada opravdu široká. Základem jsou osmiválcové modely s motorem uprostřed, kupé-kabriolet Portofino a odvozené kupé Roma, nad nimiž stojí osmiválcové supersporty s motorem uprostřed, F8 Tributo, okruhové 488 Pista a hybridní superauto SF90. Vrcholem je pak dvanáctiválcová řada 812 s motorem uprostřed, naopak GTC4Lusso s pohonem všech kol roce 2020 skončilo. Do budoucna má být totiž nahrazeno připravovaným SUV.

Vedle toho automobilka staví vozy na zakázku pro své nejněžnější klienty. Navíc je tu i okruhové FXX K, které zákazníci mohou používat na akcích pořádaných přímo automobilkou, nebo speciální Monza, vzdávající svým retro vzhledem hold někdejší modelům značky.

Budoucnost Ferrari se tak zdá zajištěna. Nadále přitom působí i ve formuli 1, což je možná jediná kaňka na dnešním účinkování firmy. Naposledy značka získala svůj zatím poslední pohár konstruktérů v roce 2008 a titul mistra světa F1 dokonce v roce 2007, kdy se jím stal Kimi Räikkönen.

Jeňoule a Lad'oule,

malí čarodějové z chaloupky uprostřed lesů

Zlobit se nevyplácí

*Pohádku připravila Martina Kovářová
Vlastní autorská tvorba redaktorky*

Jeňoule a Lad'oule dnes spali až do oběda, byli dosti unavení, protože předešlý den běhali v lese a hledali kouzelné bylinky, které rostou pouze pod sněhovou přikrývkou. Kniha kouzel byla stále na skříni. Od té štrapáci s drakem, neměli moc odvahu se do ní znova podívat. Ale byli to přeci jen čarodějové, takže by čarovat měli. Lad'oule podal knihu, položil ji na stůl. Chvíli na ni oba jen zírali, ale poté ji Jeňoule otevřel. Nalistoval na stránku nových kouzel a lektvarů.

„Koukej, tady to kouzlo vypadá zajímavě.“ Ukázal doprostřed stránky. Bylo tam kouzlo, na které byly zapotřebí právě zimní kouzelné byliny. „Tak to zkusíme, za to nic nedáme.“ „Přesně tááák, při nejhorším se to nepovede, nic horšího se stát přeci nemůže.“ Brblal Lad'oule. Rozhodli se, že půjdou do toho a kouzlo vyzkouší. Do kotlíku naházely zimní kouzelné byliny, zalili rosou, přidali mlhu a pár sušených šípků. A už tu byl nápoj, po kterém mohli čarodějové procházet zdi. Vždy chtěli něco takového vyzkoušet. Znali to jen z vyprávění o bílé paní. Ta také vždy procházela zdi a objevila se zrovna tam, kde ji nikdo nečekal. Minulý lektvar zkoušel Lad'oule a nyní si to chtěl vyzkoušet Jeňoule. Napil se lektvaru. Nejdříve pomalu a opatrně. Poté, vypil celý pohárek až do dna. Ale nic se nedělo. Vypadal pořád stejně, žádná změna. „Tak to zkus, já ti to odpočítám.“ Mumlal napjatě Lad'oule. Jeňoule se nadechl, že to tedy zkusí. Nejdříve, že vyzkouší něco jednoduššího. Zkusil, zda se mu podaří prostrčit ruku skrz stůl. Zavřel oči. „To je paráda, máš ruku strčenou ve stole, cítíš něco? Bolí to? Jaký to je? Počkej to musím zkusit taky.“ Křičel Lad'oule a už se hrnul ke kotlíku a naléval si lektvar. Zkusil prostrčit ruku skrz postel, skrz hrnek, skrz židli...Bylo to úžasné. Čarodějové byli nadšení. „A teď nohy.“ Jásal Jeňoule. Oba zkoušeli prostrkovat nohy, čím jen to šlo.

Byla to velká legrace. Najednou měla židle či postel více nohou. „Tak co? Myslíš??“ „Myslím, že můžeme, že jsme připraveni.“ Špitl Jeňoule a oba vyšli před chaloupku. Stoupli si ke zdi, zavřeli oči a udělali krok dopředu. V tu chvíli se objevili v chaloupce. „Funguje tooooo, fungujeeee!!!“ Překřikoval jeden přes druhého. „A co jenom hlavu? Víš, jaká to bude legrace, když nám budou čouhat hlavy ze zdi?“ „To máš pravdu, mohli bychom strašit kolemjdoucí nebo si takhle vystřelit ze zvířátek.“ Naši čarodějové se zkrátka nikdy nepoučí. Napili se každý ještě trochu lektvaru, stoupli si ke zdi a prostrčili ní hlavy ven z chaloupky. Zvířátka si zpočátku ničeho nevšimla. Ale jakmile se nějaké přiblížilo k chaloupce, oba dva zakřičeli zaraz. „Bubububububu vaaaaaaaa.“ Zvířátka vyděšeně odběhla do lesa. Čarodějové se jen smáli a užívali si, že jim ty jejich lumpárny vychází. Jenže najednou se stalo něco, co opravdu nikdo nečekal. Když už měli oba dost těch neplech, rozhodli se, že se vrátí zpět do chaloupky. Navíc už měli oba veliký hlad.

Jenže když chtěli vytáhnout hlavy se zdi, nešlo to! Zkusili to podruhé, potřetí, počtvrté. Zkusili to snad stokrát, ale hlava se ani nehnila. To byl panečku průšvih! Kdyby byl venku ze zdi alespoň jeden, mohl by tomu druhému dát napít lektvaru, ale takhle? „Pomoooooc, pomoooooc, je tu někdoooo!!!“ Křičeli dvojhlasně. „Zůstaneme tu takhle navěky.“ Bulel Laďoule. „Nebooooj, to se nějak vymyslí.“ Fňukal Jeňoule. Venku se začalo pomalu stmívat. Navíc byla už oběma docela zima. Venku přeci jen byl ještě sníh. „My tu zmrzneme!!! Pomoooooc, pomoooooc! Copak nás nikdo neslyší????!!!“ Křičeli pořád dokola. V tu dobu se krajinou vznášela víla Ziměnka.

Každý večer, jak se začalo stmívat, běhala po lese a kontrolovala, zda jsou všechny zimní kouzelné bylinky schované pod sněhovou peřinkou. Dotančila i k chaloupce. Jak se k ní blížila, slyšela volání o pomoc. Když uviděla naše čaroděje neubráníla se smíchu. „Copak tu děláte? Pohled z okýnka už vám nestačil, tak jste se rozhodli kouknout skrz zed?“ Chichotala se. Když jí čarodějové pověděli, co se stalo, smílovala se nad nimi. Vešla do cha-loupky, jenže kotlík s lektvarem byl prázdný. „Je mi líto, ale lektvar už nemáte a bez něj vám pomoci nedokážu.“ Čarodějové posmutněli. „Nebojte, já vás tu takhle nenechám.“ Řekla. Desetkrát obtančila chaloupku, a přitom tanečku si něco mumlala. Zřejmě nějaké vílí zaříkávání. Když dotančila, opět něco zašeptala a v tom ... Bum, bác a čarodějové spadli do chaloupky, posadili se rovnou na zadek. „Moc ti děkujeme Ziměnko, slibujeme, že se napravíme.“ Říkali pořád dokola. Víla je zabalila do peřin, protože byli oba promrzlí, uvařila jim čerstvý šípkový čaj. Pohladila každého po vlasech, něco zašeptala a v tu chvíli oba usnuli. Víla se pak mlčky potají vypravila z chaloupky zpět na palouček. Když se ráno čarodějové probudili, oba trošku bolela hlava. Co to vlastně bylo? Stalo se to všech-no anebo se jim to vše jen zdálo? Určitě na to přijdou, ale až po snídani...

„Unnoticed“ - Was wir fürchten

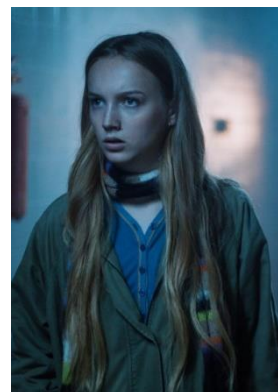
Článek připravila redakce
Informace čerpány z inter. stránek fernsehserien.de

Šestidílná minisérie, kde v jednom z dílů potkáte i naše členy jak praskání bičem... Trochu dramatu, trochu hororu, trochu krimi a thrilleru...

První vysílání je naplánováno na rok 2023. Film režíruje Daniel Rübemam podle scénáře Judith Angerbauera. Minisérii produkuje Nina Maag a Karsten Günther pro Bavaria Fiction.

A o čem film bude?

Sedmnáctiletá Lisa (Mina-Giselle Rüffer) se se svou matkou Frankou (Marie Leuenberger) přestěhuje do idylického městečka ve Schwarzwald. Změna místa a klid prý mladým lidem prospívá, protože nedávno trpěli záchvaty paniky, které mají zřejmě psychickou příčinu. Ironií je, že při vzpomínkovém ceremoniálu k prvnímu výročí střelby na gymnáziu je město vyděšeno dalším neštěstím. Události eskalují, když se Franka, nová šéfka městské policie, svým vyšetřováním vystavuje velkému nebezpečí a Lisa má znepokojivá zjevení – z říše mrtvých...

Více fotografií bude k dispozici až po oficiálním zveřejnění. Děkujeme za pochopení.

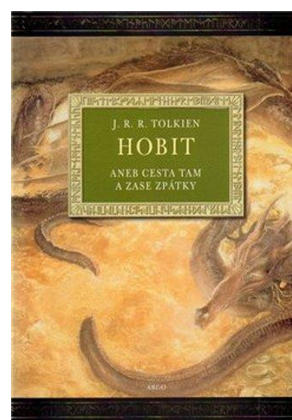
Hobit

Článek napsala a připravila Katka Hrabáková

Zdravím Vás milovníci knížek,

Dnes Vám představím knihu od pana J.R.R. Tolkiena, Hobita. Do jeho fantasy světa jsem se zamilovala už jako mladší, ale vždycky jsem koukala akorát na filmy a ke knihám jsem se odhodlala až v dospělosti. Tak, a dost povídání, protože je mi jasné, že už se na knihu těšíte, tak tady ji máte. Přeji Vám příjemné čtení.

Do nory hobita Bilba Pytlíka přišel jednoho dne čaroděj Gandalf. Čaroděj pak proti vůli mladého hobita přivedl do jeho nory třináct trpaslíků, před nimiž označil Bilba za vynikajícího lupiče. Takto začíná dobrodružná výprava za získáním pokladu, o který trpaslíky před mnoha lety připravil drak Šmak. Výprava vedená Gandalfem a Thorinem Pavézou již druhého dne opustila Kraj a při cestě k Osamělé hoře se záhy dostala do mnoha nebezpečných situací. Nejprve Bilba a jeho přátele málem snědla trojice zlobrů. Poté výprava navštívila „Poslední domácký dům“ v Roklince, kde se trpaslíci, hobit a čaroděj setkali s elfy a jejich mocným pánem Elrondem, který jim před dalším putováním poskytl mnoho důležitých rad. První velkou překážku při jejich cestě na východ však představoval teprve obtížný přechod Mlžných hor, při němž došlo k dramatickým událostem. Výprava byla v horách zajata skřety. Při zběsilém úprku skřetími tunely se navíc Bilbo ztratil v podzemních jeskyních. Osamocen a ve tmě se nakonec doplazil až na samé dno jeskynního systému, kde narazil na záhadný prsten pohozený na zemi. Pod Mlžnými horami také potkal tvora známého jako Glum. Glum, který byl kdysi také hobitem, byl vlastníkem Bilbem nalezeného kouzelného prstenu, který mu dával dlouhověkost a zároveň jej činil neviditelným. Aby mohl opustit Glumovu jeskyni, absolvoval s ním Bilbo soutěž v hádankách. Po hádankách ve tmě, při kterých šlo Bilbovi o život, utekl hobit z jeskyní i s Glumovým prstenem. Při útěku pak Bilbo odhalil část tajemství nalezeného prstenu. Neznal však jeho původ a nevěděl nic o jeho ničivé síle. Po shledání s ostatními prchala výprava dál na západ od hor. Skřetí pronásledovatelé, ke kterým se přidali i nebezpeční vrrci však Bilba a jeho přátele dohnali a před tímto nebezpečím je zachránil teprve včasný přilet a pomoc obrovských orlů. Z orlího hnízda pak výprava pokračovala do Meddě-dova domu stojícího při okraji Temného hvozdu.

Po krátkém odpočinku v Meddědově příbytku se zde od ostatních oddělil čaroděj Gandalf a trpaslíci společně s Bilbem vybavení čarodějovými radami pokračovali do temnoty lesa. Pod korunami Temného hvozdu procházeli mnoho dní, při kterých jim postupně došly zásoby. Museli navíc překonávat začarovanou řeku, kde se tlustý trpaslík Bombur nalokal otrávené vody a upadnul do bezvědomí, načež jej ostatní museli nést. Vysílení cestovatelé nakonec narazili na místní elfy. Přilákání světly elfské slavnosti

neuposlechli Gandalfova varování a opustili lesní stezku. Trpaslíci a Bilbo se v lese záhy ztratili a byli pochyťáni velkými pavouky, kteří je všechny s výjimkou Bilba odnesli do svého hnízda. Bilbo s pomocí kouzelného prstenu pavouky odlákal a své přátele osvobodil. Po zahnání pavouků však všichni trpaslíci brzy padli do zajetí elfů. Jen Bilbovi se opět podařilo vyklouznout, načež sledoval elfí družinu, která odvedla zajaté trpaslíky až do sídla svého krále. Král elfů, který neměl trpaslíky příliš v lásce, byl popuzen tím, že mu Thorin a jeho společníci odmítli sdělit cíl své výpravy. Proto nechal všechny své zajatce uvěznit v kobkách svého sídla. Díky prstenu se Bilbovi zanedlouho podařilo získat od jednoho z dozorců klíče, načež trpaslíci vedení hobitem uprchli z cel a ukryli se do prázdných vinných soudků, které nic netušící elfí strážě poslali po proudu Lesní řeky. V sudech dopluli trpaslíci a hobit až k Jezernímu městu, kde místní lidé přivítali Thorina jako vracejícího se dědice a krále pod horou. Výprava si ve městě odpočinula, načež pokračovala až k Osamělé hoře, kde trpaslíci začali pátrat po tajném vchodu do hory. Poté, co Bilbo objevil ukryté dveře a nastal Durinův den, odemkl Thorin tajný vchod do Osamělé hory. Po odemčení dveří vyslali trpaslíci Bilba jako lupiče výpravy na průzkum do hory. Bilbo v nitru Ereboru našel draka spícího na hromadě zlata. Bilbo absolvoval nebezpečný rozhovor s probuzeným Šmakem, načež si odnesl jeden ze zlatých pohárů. Šmak si domyslel, že hobitovi museli při jeho cestě k hoře pomoci lidé z Jezerního města, načež rozezlen opustil Erebor a na nedaleké město zaútočil. Esgaroth byl při Šmakově útoku zapálen a zcela zpustošen, avšak Bardu Lučištníkovi se draka podařilo usmrtit. Po drakově smrti se k lidem z Jezerního města přidalo vojsko elfů a společně obě spojené armády zamířily k Hoře, doufajíc ve snadnou kořist. Lidé a elfové však našli pouze zapečetěnou bránu a Thorina a jeho družinu na stráži. Tvrdohlavý trpaslík odmítl jakékoliv dělení pokladu svých předků a rázně utál snahy Barda a krále elfů o vyjednávání, načež elfové a lidé Thorinovu výpravu v Osamělé hoře oblehli. Trpaslíkům však zanedlouho přišel na pomoc Thorinův bratranec, Dáin Železná noha, s armádou ze Železných hor. Bilbo, který chtěl předejít zbytečnému krveprolití, proto ukradl Arcikam, nejvzácnější z klenotů v hoře a vydal jej Bardovi. Tento hobitův krok však k míru nevedl a teprve návrat Gandalfa odvrátil boj mezi trpaslíky a spojenci. Čaroděj informoval velitele o velkém vojsku skřetů a vrků rychle se blížícím k Osamělé hoře. Toto kritické nebezpečí nepřátelené strany ihned sjednotilo a spojenci byli záhy napadeni velkou přesilou skřetů a vrků. V okolí Osamělé hory tak došlo k bitvě pěti armád, v níž byla spojená vojska elfů, trpaslíků a lidí téměř poražena. Situaci na bojišti zachránil teprve přilet velkých orlů, s jejichž pomocí byli skřeti poraženi. V bitvě byl smrtelně zraněn Thorin Pavéza, který ještě před smrtí Bilbovi odpustil. Po usmrcení draka a odražení skřetího nájezdu zavládl v okolí Osamělé hory mír. Trpaslíci obnovili Království pod Horou a jejich novým králem se stal Dáin. Za pomoci pokladu bylo znovu vystavěno poničené Jezerní město a lidé vedení Bardem obnovili i starobylé zaniklé město Dol. Svůj díl dračího pokladu obdržel také Bilbo Pytlík, který se rozloučil se se zbývajícími přáteli a v doprovodu Gandalfa se vydal na dalekou zpáteční cestu. Poté Bilbo a Gandalf překročili Mlžné hory a dorazili do Roklinky, kde se znovu setkali s Elrondem.

Odtud již zamířili přímo do Kraje, k Bilbovu domovu. Doma ovšem Bilba čekalo nemilé překvapení, když zjistil, že byl po svém odchodu prohlášen za mrtvého a značná část jeho majetku byla prodána v dražbě. Většinu věcí vykoupil zpět a dál žil svůj poklidný život.

Skaláci a jejich zvyky II

Článek připravil Adam Kadmon

(Pozn. red.: autor je badatelem v oboru etnografie kamenického řemesla)

Vítám vás milí čtenáři u pravidelné rubriky Kamenické Huti. V minulých číslech jsme spolu prošli orientací ve světě kamenictví, základními pojmy z oblasti technologie a materiálů i stručnou historií kamenického řemesla. Ve člancích současných se budu soustředit na kamenický folklor, který je nebývale rozvinutý, včetně zvyků, slangu, pokrmů nebo krojů. V minulém čísle časopisu Keltoviny jste si mohli přečíst o zvycích kameníků při těžbě pískovce v Podkrkonoší, konkrétně o zvyku Kamenické Volej, kterým bývali přijímáni laici do stavu kamenických učňů. Nyní se podíváme blíže na zvyk tradovaný v Krkonoších, který je Kamenickému Voleji v mnohém podobný a jmenuje se Přijímání. Tentokrát se nejedná o vítání nových členů pracovního kolektivu, ale o tvrdou zkoušku, která má prokázat hodnotu člověka.

Zvyk vychází ze skutečnosti, že pracovní kolektivy těžařů a kameníků nejsou historicky tvořeny pouze skupinou vytříbených odborníků. Ba právě naopak. Těžká a tvrdá práce v lomu nelákala, v nehlubší historii byla těžba v podstatě výlučně prováděna otroky, během středověku ve velké míře trestanci. Ještě v polovině dvacátého století byla těžba prováděna také za pomoci vězňů a odsouzených a odborných pracovníků bylo jen po málu. Jelikož ale práce v lomu vyžaduje spolehlivost a soustředění, každý těžební kolektiv dobře cítil potřebu své pracovníky prověřovat. A právě z této touhy prověřit člověka a vytvořit pouto důvěry vychází zvyk Přijímání.

Noví pracovníci byli před koncem směny přivedeni ke kovárně nebo kvýhni kde se zahřívalo kladivo nebo kamenický nástroj až do červena. Mistr nebo parták natáhl ruku před výheň. Nový skalák pak musel kleštěmi vyjmout žhavé železo z výhně, držet je nad mistrovou rukou a odříkávat přísahu. Tato přísaha měla mnoho variant, ale vesměs se v ní tvrdí, že nový skalák bude pilně pracovat, ctít mistra a své kolegy, a chránit život svůj i ostatní. Pak železo do ohně vrátil a natáhl ruku on. Mistr se chopil kleští, a nyní zase on držel žhavé železo nad rukou nového kolegy a odříkával příkázání. Ta se lišila lom od lomu a jednalo se o jakýsi zjednodušený pracovní řád. Přísahám a příkázáním svědčil kovář, svátečně oděný. Když byla přísaha a příkázání hotovy, pronesl kovář požehnání. Tím byl nový kolega přijat jako skalák do pracovní party. Tímto rituálem se také dávalo na srozuměnou, že veškeré hříchy a předchozí život nového kolegy jsou odpuštěny a zapomenuty. Že je jedno kým byl, ač si třeba zločinec nebo otrok, bédný či zapomenutý, ale vstupem na pracoviště se znovu stává

člověkem a má svou hodnotu a zodpovědnost v namáhavém procesu těžby. Není tedy divu, že tento zvyk má i své varianty s přítomností faráře, nebo se zpovědí mistrovi, který pak dává nováčkům rozhřešení platné pro pracoviště.

Tento zvyk navazuje na velkou tradici kamenického folkloru, která se zabývá udržení morálky na pracovišti, kde je nutné posuzovat člověka podle jeho schopností a nikoli podle jeho pověsti či minulosti. Tradici, která se vyrovnává se skutečností trestanecké a otrocké práce tím, že vytváří vlastní malý svět, ve kterém platí především pravidla profesní. Není divu, že mnozí mistři i nejvýznamnější umělci vyhledávali lomové prostředí, právě pro privilegii rovnosti, kdy je člověk ostříhán od titulů a povinností, které nejsou spojeny s prací. Doslova svlečen do naha a odsouzen k práci.

KOMIKSY A KRESLENÉ SERIÁLY

Regáči...

...to jsou novodobé Rychlé šípy.

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek regaci.cz

Ač jsem si myslel, že rubrika Komiksy a kreslené seriálu je uzavřená a nic dalšího mě nepřekvapí a nezaujme natolik, abychom o tom měli psát, nakonec se to stalo (a možná to nebude naposledy, a ještě rubriku otevřeme) ...

Cílem projektu „Regáči“, bylo vytvoření publikace pro teenagery a nejen pro ně, se zaměřením na zlepšení povědomí o činnosti záchranářů, hasičů, vojáků a policistů. Kniha je bohatě ilustrována v komiksovém stylu pro lepší přijetí u mladých čtenářů.

Součástí projektu je i výroba audioknihy s dramaturgií a hudbou. Do budoucna plánují vše vydávat jako komiksový sešit (periodikum) s cílovou skupinou dětí ve věku 8 - 15 let.

Výtěžek z prodeje bude věnován na edukační činnost Dětského spolku Regáči a na pomoc hasičům, záchranářům, policistům a novodobým válečným veteránům, kteří utrpěli nějaký úraz nebo vážnou nemoc.

První díl obsahuje čtyři příběhy tří chlapců a jedné dívky, kteří jsou dětmi rodičů pracujících ve složkách integrovaného záchranného systému, se dostávají do různých krizových situací a díky svému důvtipu i odvaze jim čelí a dávají tak návod čtenářům, jak je zvládat i ve skutečném životě. Skupina hlavních hrdinů se poprvé potká na letním táboře. Robert, Erik, Gábina a Adam budou zpočátku znuděni programem, protože na táboře nejsou povoleny počítače ani mobily, když ale dojde k zatopení tábora a dva z nich se dostanou do velmi nebezpečné situace, zrodí se mezi nimi pevné přátelství.

V druhé knize opět najdete pět dramatických, ale i zábavných příběhů REGÁČŮ. Zvládnou i tentokrát překonat krizové životní situace? Dokáží se postavit šikaně nebo třeba ustát i převrácení raftu na rozbouřeném jezu? A jak to bude v tanečních? Pojdte s REGÁČI sdílet jejich příběhy a naučte se stejně jako oni pomáhat svým blízkým. A navíc s nimi objevíte příběhy málo známých hrdinů českého odboje za 2. světové války. Dozvíte se, že to, co činí z lidí skutečné hrdiny, je právě potřeba pomáhat. REGÁČI se s takovými lidmi seznamují díky vzpomínkám pamětníků a vám je představují formou komiksu. Takže vás to bude určitě i bavit.

Prožijte s REGÁČI jejich příběhy a najdete v nich spoustu zábavy i poučení.

Děkujeme všem partnerům, hasičům, záchranářům, policistům a vojákům,
za pomoc a inspiraci při realizaci projektu REGÁČI.

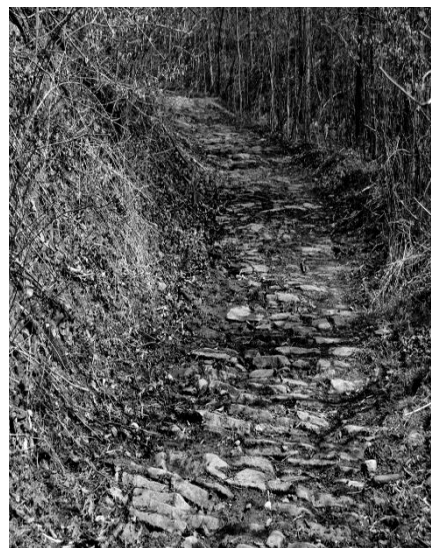
Prokletí pocestného

21. část

Příběh napsal a připravil Jiří Šulc

Pocestného jsem dohonil, když šel na sever. Trvalo dlouho, než jsem konečně našel někoho ochotného ukázat mi, kterým směrem se vydat. Pak jsem měl hned jasno, kde ho najdu. Severně od vesnice se nacházela jediná cesta, které od nás vedla, všude kolem byly jen husté lesy a dál nebezpečná divočina. Ta ho nejspíš už omrzela, a tak nyní kráčel po té staré stezce, kterou tam za dlouhá léta vyšlapaly nohy jiných poutníků a rozjezdila kola vozů. Spatřil jsem ho v místě, kde se cesta stáčela, jak opisovala okraj lesa. Byl opět zahalen ve svém plášti a přes záda měl přehozený luk a toulec s šípy a batoh se svými dalšími věcmi. Stejně, jako když včera vkročil do našeho hostince. Nešel moc svižně, ale dělal dlouhé kroky. Musel jsem běžet a už z dálky jsem na něj volal. Po chvíli zastavil, ale neohlédl se. Počkal, až doběhnu k němu.

„Zase ty?“ řekl spíše pro sebe. Pak si sundal z hlavy kápi a pohlédl na mě. Jeho oči vypadaly unaveně. Po noční bitvě toho určitě moc nenaspal, a přitom musel dál putovat. To muselo být moc i na tak ostříleného bojovníka.

„Promiňte.“ řekl jsem a popadl dech. „Chtěl jsem vám jen poděkovat za pomoc. Bez té bandy se bude ve vesnici žít lépe.“

„To je od tebe laskavé, ale většina ostatních by s tebou nesouhlasila. Zvláště rodiny těch, kteří ty lepší časy už neuvidí.“ namítl.

Bylo vidět, že sám pochybuje o tom, jestli od něj bylo moudré se do celé věci s bandity zaplést. Takže měl svědomí a dobrou morálku. To se mi líbilo.

„Ale nedostal jste je všechny.“ pokračoval jsem. „Kessar, jejich vůdce, zůstal naživu. A taky Filtz, jejich stopař. Ten, co po vás šel na té střeše. Oba utekli.“

„To vím, byl jsem u toho.“ odpověděl. „To za mnou běžíš jen proto, abys mi řekl tohle?“

„No, jasně, to jsem vám asi nemusel připomínat.“ řekl jsem a bylo mi trapně. Proč v mé hlavě vždycky všechno znělo lépe než to, co jsem říkal nahlas?

„Asi jsem se chtěl spíš ujistit, že po těch dvou teď půjdete. Že dokončíte, co jste s tou bandou začal.“ přiznal jsem se. Ujištění, že spravedlnosti bude učiněno za dost by mi v tu chvíli opravdu stačilo. Ale on po mě hodil pohled jako bych mu řekl, že jsem viděl krávu létat.

„Co čekáš, že ti na to odpovím?“ řekl po chvíli. Když uviděl můj zmatený výraz, pokračoval.

„Ne, nemám v úmyslu po nich teď jít. Taky mě štve, že utekli, ale to neznamená, že kvůli nim půjdu až na kraj světa. Spíš počkám, až se budou cítit v bezpečí a dají o sobě sami vědět. Pak si pro ně přijdu. Do té doby se ale vydám jinou cestou.“

„Co... jakou cestou?“ ptal jsem se hloupě, pořád zaskočený. On jen pokrčil rameny.

„To jsem se ještě nerozhodl. Kam mě nohy ponесou, tam půjdu. Jako obvykle.“

„To to vážně necháte být? Takhle jste se rozhodl hned, jak jste je viděl v noci odjíždět?“ Skoro jsem křičel. Nechtělo se mi tomu věřit.

„No dobře, zkoušel jsem zjistit, kam se mohli jet ukrýt. Zeptal jsem se toho vašeho fojta.“ připustil. I to bylo překvapivé.

„Orssila? Jak...“ stačil jsem ze sebe vysoukat, než mě přerušil.

„Jakmile jste ho poslali na oslím hřbetu do lesa, došel jsem si pro něj a položil mu pár otázek. Ale bylo to zbytečné. Nevěděl nic, co by mi mohlo pomoci.“

„Tak jste ho nechal jít? Nebo ho zase přivázal k oslovi?“ zajímalo mě.

„Ne, zabil jsem ho.“ řekl, jako by mi sděloval, že bude pršet.

„To jsi nečekal, co?“ zeptal se, když jsem nereagoval. A měl pravdu.

„Jestli mi nevěříš, jdi se podívat.“ pokračoval. „Vrať se, kudy jsi přišel, zahni doleva a na kraji lesa najdeš velký vyvrácený pařez. Tam jsem toho šejdíře nechal ležet.“ Řekl s opovržením a já si vzpomněl na to, jak mi popsali ranní události ve vesnici. Přemohla mě zvědavost.

„Prý jste říkal, že neměl právo dělat nám fojta. Jak jste to věděl?“

„Protože jsem to neviděl poprvé. Nevymyslel nic nového. Víš, největší nevýhoda života na severu v pohraničí je, že tady na ten kraj všichni kašlou. Lidem z centra říše je jedno, co se tu děje a jak tu žijete. Nemáte šanci se naučit, jak to jinde ve světě chodí, protože se nikdo neobtěžuje vám to vysvětlit. Takže, jste snadný cíl pro takové podvodníky, a ještě horší zloduchy. Falešní fojtové s padělanými listinami jsou to nejmenší zlo. Bandity znáš, a ještě horší jsou samozvaní baroni, co se usadí na území nikoho a vládnou sedlákům

v okolí za pomoci svých smeček hrdlořezů.“

Rozpovídal se pěkně, a hlavně ke konci bylo z jeho hlasu slyšet znechucení nad tím, jak se věci mají. Především, když dodal:

„Takový lidi je lepší utratit jako vzteklý psy. Nenechat je běžet, aby pak mohli později řídit jinde.“

Docela si protiřekl. Pokud přemýšlel takhle, tak bylo rozumné Kessara a Filtze dostat dříve, než se vzpamatují a začnou znovu někde škodit prostým lidem. Možná měl přeci jen pořádný vztek z toho, že utekli, a na Orsilovi si ho vybil.

„Milost je vůbec něco, co si nemůžu dovolit. Obvykle se ti vymstí.“ dokončil Pocestný svůj proslav, tentokrát v odevzdaném tónu. Já si dovolil nesouhlasit.

„No, není pravda, že vůbec nedáváte milost. Viděl jsem vás někoho ušetřit. Dindiho, toho mladého banditu včera v lese.“ připomněl jsem mu naši lesní příhodu.

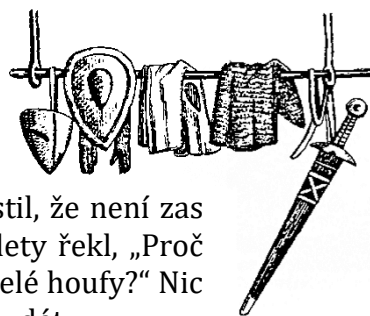
„To bych neudělal, nebýt tebe.“ odpověděl. „A jak jsem ho viděl pelášit pryč, už jsem si to rozmyslel. Ale už byl moc daleko. Prostě už pochop, že já nejsem hrdina z pohádek, co musí vymlátit duši z každého lapky v okolí. Pokud si sami nezačnou, tak to dělám jen

příležitostně, a i pak z toho chci něco mít. Tamta banda na mě měla spadeno, takže jsem se jich musel zbavit. Že to zasáhlo i vás a vaši vesnici, to je mi upřímně líto. Ale tak už to prostě chodí. Většina bojů si vyžádá i nevinné oběti.“

„Ale pořád pomáháte lidem.“ trval jsem na svém pohledu na věc. „Tím, že chytáte zločince, jak jste říkal v hospodě. Za odměnu, ano, ale i tak je to dobrá věc.“ Nemluvil přece úplně pravdu. Bandité by ho nechtěli zabít, kdyby je v hostinci nevyprovokoval. To on šel nejprve po nich. A proč ta předstíraná bezcitnost? Předtím to vypadalo, že obětí noční bitvy opravdu lituje. Ne že to bere jako něco, co se stává a je třeba se s tím smířit. Jako by mě chtěl znechutit a tím odehnat.

„Dělám jen to, co mi jde nejlépe.“ řekl na to. „V jedné věci měl ten podvodník Orssil pravdu, aspoň z části. Jsem jen starý lovec a bývalý voják. Umím stopovat kořist, plížit se za ní nebo nastražovat pasti. To mě učili od malička. Tak strašně dávno...“ odmlčel se a chvíli jen tak zíral do prázdna. Myšlenkami se ocitl ve své minulosti. V těch posledních slovech byl slyšet stesk.

„A pak jsem se dal k vojsku, kde mě naučili bojovat s lidmi. Jak je co nejúčinněji zabít. Některé z těch metod jsou opravdu příšerné, to ti povím. Tak jsem se uchýlil k něčemu, co je blíže loveckému řemeslu. Nakonec jsem zjistil, že není zas takový rozdíl mezi lovem zvěře a lidí. Prostě jsem si před lety řekl, „Proč nelovit a nezabíjet surovce, kterých se na severu potloukají celé houfy?“ Nic ušlechtilého v tom není.“ podceňoval se dál, ale já to nechtěl vzdát.

„Nezdá se mi, že by ten lov lidí byla vaše jediná možnost, jak se uživit. Tak proč to dělat, když ne pro dobro těch, co se sami neubrání?“ namítl jsem. Pocestný mlčel a vypadal zamyšleně. Že by mu došly argumenty?

„A co kdybych ti řekl, že jsem prokletý?“

„Cože?“ zeptal jsem se zmateně. Tohle přišlo úplně odnikud.

„Víš, co je kletba, ne?“ odpověděl mi otázkou.

„Jo, to vím... teda, vlastně, no...“ začal jsem drmolit. „Já nějak nevím, jak to vysvětlit. Lidi někoho proklínají často, když jsou naštvaní. Třeba „Ať ti mlíko zkysne, aby tě prase trklo, ať do tebe hrom uhodí!“ Ale to se nesplní, samozřejmě. No, ale v příbězích sesílají kletby čarodějové, vědmy a tak podobně. A to pak má člověk pořád jen smůlu, nebo onemocní nebo přijde o majetek. Nebo se proměňuje v příšeru. Takže, kletba je prostě něco, co má asi někomu nějak uškodit.“

„Hmm, to je vlastně docela přesné.“ odpověděl Pocestný po chvíli. „Ale, ta moje kletba je trochu jiná. Nepřináší mi smůlu, nepůsobí bolest ani mi kvůli ní v noci nenaroste srst a tesáky. Musím kvůli ní neustále cestovat. Nemohu se na žádném místě zdržet déle než pár dní. Prošel jsem tuhle říši křížem krážem, od tohoto severního pohraničí až k mořským břehům na jihu. A odevšad, kde jsem se zastavil a nabral síly, jsem musel také odejít.“

Z jeho hlasu zněla únava. A mě z toho šla hlava kolem. Jeho slovům se těžko dalo uvěřit. Pak se ale přiblížil blíž ke mně a v jeho hlubokém a klidném hlase bylo poprvé slyšet něco jako zoufalá zlost.

„Chápeš, co to znamená? Nemohu se nikde usadit. Nikdy nebudu mít žádný domov. Jen cesty a lesy. A víš, co je na takových kletbách nejhorší? Mají ve zvyku se přenášet. Jako nemoci. Stačí jen strávit s postiženým dost času.“

Nevěděl jsem co odpovědět. Jak jsem mohl čekat, že náš rozhovor nabere takový směr. Vždyť teď mluvil skoro jako blázen.

„To je opravdu hrozné.“ dostal jsem ze sebe nakonec. Ale najednou jsem měl pocit, že si

povídáme už moc dlouho a nikam to nevede. Začínalo mě to štvát. Došlo mi, že jestli mám Pocestného přesvědčit, musím být ráznější. Z hluboka jsem se nadechl a dal se do vlastního proslovu.

„Ale tady jde přece o spravedlnost. Já toho možná o světě nevím tolik, co vy, ale vím, že takové zloduchy jako Kessar a Filtz je třeba potrestat. Někde jinde by jim to třeba všechno procházelo až do konce života. Ale já nechci přihlížet tomu, jak se to děje v mém domově. Ne, když je tu NĚKDO, kdo s tím může něco dělat!“

Ke konci už jsem se tak rozohnil, že jsem na něj namířil prstem. Ale Pocestný jako by nic z toho neslyšel. Napřed ze sebe vydal jen povzdech. Pak jsem poznal, že se chystá něco říci, ale rozhodl jsem se ho předběhnout.

„A když nepůjdete vy, postarám se o to sám!“

Nastalo trapné ticho. Pocestný promluvil první.

„To je hodně špatná hra na svědomí, chlapče. Očekáváš, že tě zastavím a slíbím, že se o to postarám a pošlu tě domů?“

„Ne, to byste se na to mohl vykašlat.“ řekl jsem. „Já jdu tak jako tak. A vy mě můžete doprovodit, jestli chcete.“

Další ticho, ale tentokrát kratší.

„Teď bych se zasmál, kdyby to nebylo tak patetické. Takže teď ty jakoby půjdeš lovit bandity a já na tebe budu dávat pozor? Začínáš mě štvát, chlapče.“

Opravdu bylo vidět, že mu dochází trpělivost, ale musel jsem vytrvat.

„A proč ne?“ pokračoval jsem v odporu, i když na mě hlas rozumu v hlavě křičel, jaká je to hloupost. „Navíc jsem vám v noci párkrát zachránil život, takže mi dlužíte. Jistě, klidně mě můžete nechat jít na jistou smrt. Ale to neuděláte. Nezastřelil jste mě v noci v lese, i když by vám to ušetřilo práci. Šel jste se mnou do vesnice a bojoval proti přesile, i když vás to nemuselo vůbec zajímat. Protože máte svědomí. Protože jste lepší člověk, než jste ochotný si sám sobě přiznat.“

Nevěděl jsem, kde se to ve mně vzalo. Asi jsem ze sebe potřeboval nějak dostat všechnen vztek, co ve mně bobtnal od Horthasovi smrti. Snažil jsem se tvářit sveřepě, ale v duchu jsem se bál. Pocestný na mě tiše zíral a nedělal nic. Začal jsem se připravovat na to, že mi dá takovou ránu pěstí, že upadnu do bezvědomí a proberu se až bude na hony daleko. Když promluvil, lekl jsem se.

„Na lidi mám odhad. Ale u tebe nemůžu odhalit, jestli je tohle opravdová odvaha nebo jen tvrdohlavost. Možná jen obyčejná klukovská hloupost.“

Nějakou dobu mi hleděl do očí, a já opět ucítil ten uhrančivý pohled, co se vám vpaloval do duše. Po zátylku mi stekl pot, ale mrkání jsem ze všech sil potlačoval. Pak mě ale Pocestný poplácal po rameni a na tváři se mu objevil náznak úsměvu.

„Tak víš co, mladý hrdino? Jdi si zabalit věci a pak se vrať sem. Ale pozor. Nebudu tu na tebe čekat. Budeš mě muset najít a dohonit.“ otočil se směrem k lesu a dal se na pochod.

„Najít vás? Ale jak?“ zavolal jsem na něj.

„Porad' si.“ odpověděl a začal kličkovat mezi jehličnatými stromy.

Tak jsem utíkal zpět do vesnice. Nevnímal jsem už nic okolo a zamířil rovnou do hostince. Schody do patra jsem bal po dvou, což už mě dost vyčerpalo, tak jsem udýchaný došel do svého pokojíku. Rychle jsem položil na postel svůj skromný majetek. Náhradní kazajku, náhradní kalhoty a náhradní boty. Vždy jsem nosil jedny a ty samé věci 5 dní, pak je vypral a dokud neuschly, oblékl jsem si ty náhradní. A pak už jen malý nožík

a měšec hracích kuliček. Ano, to poslední bylo zbytečné a už jsem byl starý na hraní s takovými věcmi. Ale chtěl jsem mít u sebe co nejvíc připomínek domova. Žádný batoh ani vak na přenášení věcí jsem neměl, tak jsem udělal ranec ze své deky. Hodil jsem si ho přes rameno a vyrazil zase dolů. V hostinci jsem na nikoho nenarazil, ani na Horthasovi dcery. Jen z pokoje Arien jsem uslyšel slabý pláč. Zatnul jsem zuby a vyšel ven. Elle jsem nepotkal ani venku. Rád bych jim oběma řekl, že odcházím, abych se ujistil, že jejich otec bude pomstěn. Ale musel jsem spěchat. Nezbývalo než doufat, že to pochopí. Pár lidí se po mě ve vesnici zvědavě ohlédlo, ale nikdo mě nezastavil ani nic neřekl.

Místo, kde jsme se s Pocestným rozdělili, jsem si pamatoval dobře. Když jsem tam dorazil, byl už pochopitelně pryč. Tak jsem vyrazil směrem, kterým odcházel, do bludiště jehličnatých stromů po pravé straně. Při pohledu na zem jsem jasně viděl jeho stopy. V silné vrstvě suchého jehličí byly hluboké otisky těžkých bot. Postupně se ale bylo čím dál těžší si jich všimnout a dělila je od sebe stále delší vzdálenost. Došlo mi, že Pocestný ze začátku schválně dupal a pak začal lehce našlapovat, abych to měl těžší. A postupně nechával mezi stopami větší a větší rozestup. Skutečná přijímací zkouška.

Řekl jsem si, že by mohlo pomoci necivět jen na zem a měl jsem pravdu. Některé stromy měly své nejnižší suché větve polámané, jako by si se jich zbavoval ten, komu překážely v cestě. Někde jsem na kmenech spatřil dokonce i rýhy od nože. Šel jsem nadšeně po nich, ale všiml jsem si, že ostatní stopy vedou jinam. Mělo mě to jen zmást. Raději jsem se znovu soustředil na lesní půdu před sebou a polámané větvičky. Chtělo to trpělivost, ale přeci jen jsem před sebou konečně spatřil známou postavu v plášti. Okamžitě jsem na Pocestného zavolal. Musel mě slyšet, ale přesto pokračoval v chůzi a ani se neohlédl. Tak jsem se dal do klusu. Promluvil, až když jsem byl pár kroků za ním.

„Vida. Jsi opravdu všímavý.“ pochválil mě, ale stále na mě nepohlédl a šel dál. Tak jsem udýchaně pochodoval za ním. Když mi plně došlo, že jsem úkol splnil, pocítil jsem hrdost.

„Ale dost jsem ti to ulehčil. Takhle viditelné stopy kolikrát nenechává ani zvíř. Kdybych se ti opravdu chtěl ztratit, už bys mě v životě neviděl.“

Samolibý úsměv na tváři mi povadl. Možná mu bylo jasné, jak se uculuji, aniž by na mě pohlédl, tak mě zas poslal tam, kam patřím.

„Ale na tom zapracujeme.“ pokračoval posléze. „Až s tebou budu hotov, poznáš podle stop, co měl ten, kdo je zanechal, den předtím k jídlu.“

Vtip? Opravdu ten věčně vážný až chmurný zálesák právě řekl vtip? Pak mě ale napadlo si to vyložit jinak.

„Myslíte, když najdu místo, kde se vyprázdnil?“

„Přesně tak.“ odpověděl a bylo jasné poznat, že ho to pobavilo. Zdálo se mi, že mi ten člověk odhaluje svoji osobnost více než komukoliv po dlouhé době. Pak mi ale začalo vrtat hlavou, co řekl předtím.

„Počkejte, co jste myslel tím „až s tebou budu hotov“?“

„Jestli chceš jít se mnou, budeš se muset učit, jak přežít.“ odpověděl a obratně přeskočil kmen stromu na zemi. Já přes něj neohrabaně přešel a dál se ptal.

„Učit se? To jako, od vás?“

„Jistě. Ty dva všivý psy nenajdeme za hodinu, ani zítra. Možná ani do zimy ne. Jestli jsou dost chytrý, a já věřím, že jo, tak se uchýlili na nějaké bezpečné místo a zahladili za sebou stopy. Prostě to zabere delší dobu. Já jsem na to zvyklý, ale abys to přežil ty, budeš se muset naučit hodně novým věcem. Bude potřeba, abys se mnou udržel krok a uměl

si sám poradit, až budeš v nebezpečí. Jinak bys pro mě byl jako koule na noze.“ Když mi to tak vysvětlil, došlo mi, jak je to rozumné. A jak ode mě bylo nerozumné, že mě to vůbec nenapadlo. Opravdu jsem si myslel, že celá výprava zabere jen pár dní. Začala mě sžírat vina, že jsem se s nikým nerozloučil. Pokud se vrátím, nebude mě Elle vítat s otevřenou náručí ale s opovržením. Už teď musí mít strach, pokud zjistila, že jsem pryč. Pocestný otočil hlavu, aby na mě viděl.

„Ještě sis to nerozmyslel?“ zeptal se.

Chtěl jsem ho poprosit, abych se mohl ještě rychle vrátit do vesnice a vše vysvětlit. Uklidnit děvčata, že vše bude v pořádku. Jak to dělávají muži, než odejdou do války. Ale něco mi říkalo, že mi tu šanci stejně nedá. Zavrtěl jsem hlavou. Nemohl jsem couvnout. Ne pokud jsem ho chtěl skutečně přesvědčit, že vážně věřím všemu, co jsem říkal. Že se chystáme udělat správnou věc a že je to nezbytné.

„Tak od teď dávej dobrý pozor na všechno, co ti budu říkat, a pořádně si to zapisuj za uši.“ řekl můj nový učitel a dál si hleděl půdy a stromů okolo.

A tak jsem se vydal na cestu s mužem, kterého jsem znal jen den. Abychom potrestali zločince a pomstili člověka, co mi byl blízký. Tohle skutečně vypadalo jako začátek dobrodružného příběhu. Začalo ve mě stoupat nadšení. Po chvíli mě napadla další otázka.

„Jo, a to s tou vaší kletbou... to jste mě chtěl vystrašit, vidíte? Říkal jste si, že jsem hloupej a pověřivej vidlák a že když zmíníte nějaký čáry máry, vezmu hned nohy na ramena.“

Prudce zastavil a otočil se čelem ke mně. Kdyby bylo možné někoho udeřit pohledem, ležel bych v tu chvíli na zemi. Urazil jsem ho? Nebo mě zase zkouší? Každopádně, ten pohled se těžko snášel, tak jsem ten svůj provinile sklonil k zemi.

„Teda, to si o tom aspoň myslím.“ vydrmolil jsem nervózně. „Promiňte...“

„Mysli si, co chceš.“ řekl, když mě dost podusil mlčením. Zaměřil svou pozornost na cestu před sebou a pokračoval v pochodu. „Nejsem kněz, abych ti říkal, čemu máš věřit.“

Konec

Biče, všude kam se podíváš

Velká cena Indiana 2022

aneb jak to všechno dopadlo, pro ty co nepřijeli...

Článek připravil Ladislav Šín

Ve dnech 29. – 31. července proběhl v areálu kempu Indiana v Rýmařově – Janovicích už 25. ročník mezinárodní soutěže „Velká cena Indiana“ v disciplínách ovládání dlouhého biče, v hodů nožem, sekerou a volné show. Letošní účast soutěžících byla hojná, kromě ČR jsme na soutěži přivítali 4 soutěžící z Polska, 6 ze Slovenska 2 soutěžící z Ukrajiny a 8 soutěžících z Itálie. Mezi návštěvníky byli naši příznivci z celé ČR, jeden dokonce z Velké Británie. Celkem se šampionátu účastnilo 28 soutěžících a 15 porotců a organizátorů.

25. ročník jsme pečlivě připravovali, a to s velkým předstihem. Významnou pomocí jsou pro nás dary sponzorů, jak věcné do tomboly, tak finanční. Všem, kteří nám pomáhají, především taky MÚ Rýmařov, tímto za organizační tým děkuji. Velký dík také patří celé

řadě přátel a členů WAC, kteří nezištně pomáhají při organizaci soutěže mnoho let.

Jako základní pilíř zdaru celé akce jsme zvolili propagaci na mnoha úrovních. Proběhlo několik tiskových zpráv, také se nám podařilo propagovat akci v rádiu.

V rámci propagace jsme spojili síly s jihočeským spolkem Keltoviny, který se zajímá o historii prásání bičem a který nám pomohl dát informace o tom, že se VC Indiana koná do éteru a přilákat řadu lidí. V jejich bádání, které zveřejňují na stránkách historiepraskanibicem.cz (a část textů naleznete i v Muzeu bičů v kempu Indiana) se dozvíte tedy mnoho o historii výroby a použití biče u nás a ve světě, také soudobou realitu, kdy se tyto nástroje mění v regulérní sportovní náčiní.

Osobně si připadám, jako bych začínal v pravěku, současný svět se i v tomto zajímavém odvětví skokově posunul.

Dnešní trend nespočívá jen v soutěžení, kde máme nejstarší tradici v Evropě. Jde taky o stále více oblíbený bič jogging, kterému se dnes věnuje opravdu nemalé množství zájemců jak u nás, tak ve světě. Hodně tomu pomáhají, jak jinak, sociální sítě. Proto zájem o toto odvětví neupadá.

V této souvislosti je nutné zmínit úpadek popularity westernu jako takového. U nás dosahoval ještě před 20 lety obrovské obliby, s nastupujícími generacemi však zájem o něj poklesl. Právě mezinárodní soutěže, kde ta naše, rýmařovská, hraje jednu z významných rolí, pomohly k překonání této krize. Z dříve neodmyslitelné součástí westernu, kde se tyto westernové sporty, jak je obecně nazýváme zrodily, se umění ovládní dlouhého biče posunulo do zcela nového, moderního pojetí. Změnily se také materiály, ze kterých se vyrábějí. Tradiční kožené nástroje postupně nahrazuje paracord, nylon, kevlar, ušlechtilá guma a další materiály, které návštěvníci mohli vidět jak v rukou soutěžících, tak ve zmíněném muzeu. Většina světových výrobců tyto materiály už běžně používá, byť spousta soutěžících a mistrů stále používá tradiční kožené biče.

Přes nepřízeň počasí se nám soutěž povedlo odstartovat asi s dvouhodinovým zpožděním. Naštěstí se počasí trochu umoudřilo a podařilo se nám soutěž uskutečnit ve všech disciplínách, včetně závěrečných volných show. Největší perlou bylo vystoupení italského tradičního folklórního bičového souboru Rimini dance company. Organizace soutěže nám zabírá mnoho času a prostředků, i tak se snažíme udržet její skvělou úroveň a neustále něčím překvapovat. V pátek to byla skvělá světelná a ohňová show, v sobotu zase vystoupení italských mistrů. I tak nás neopustila dobrá nálada a díky mnoha přístřeším jsme se i v sobotu mohli bavit za doprovodu skvělého DJ Démona či kytarových produkcí místních umělců.

Bohužel hlavní večerní program – divadelní představení „Sex noci Svatojánské“ v La Skále jsme museli pro nepřízeň počasí zrušit.

Celkově tak můžeme hovořit o cca 150 návštěvnících.

Je to smutné, už pro to, že tato neblahá skutečnost potkala i další organizátory v tomto termínu konaných akcí. Proto apeluji na další rýmařovské kolegy organizátory, hasiče, sportovce a další kulturně činné osoby, abychom se z této situace poučili a stihli se včas domluvit na rozvržení vhodných termínů pro příští rok. Předjdeme tak jistě zbytečnému tříštění řad diváků – návštěvníků a také znásobíme možnost, jak dosáhnout alespoň jednoho nepropršeného víkendu 😊.

Za nás, Western Arts Club z. s. už nyní avizují termín 4 - 6. 8. 2023.

ZOMBÍK

píše a kreslí: Ondřej Frencl

CHCI SE VÁM POCHLUBIT, NÁŠ SVATEBNÍ DORT JSEM VYRÁBĚL JÁ OSOBNĚ...

MĚL CELÝCH PĚT PATER ...
NAPROSTÁ DELIKATESA

AKORÁT MĚ NAŠŤVALI TI ŽIVÍ HOSTÉ, JENOM DO NĚJ DLOUBALI VIDLIČKOU A ANI NEOCHUTNALI...

A KE VŠEMU VŮBEC NEOCENILI TEN RUČNĚ TVAROVANÝ VZOR Z **BROUČÍCH NOŽÍČEK !!!**

24

TAK SE MUSIM PŘIZNAT, NEBO SPÍŠ POCHLUBIT, ŽE SVATEBNÍ NOC PŘECI JEN BYLA ...

AKORÁT SE OBÁVÁM, ŽE TO TEĎ BUDE CHTÍT O NĚCO VÍC IZOLEPY...

O MOC VÍC !

25

DNESKA JSEM SE ZASTAVIL U VĚŠTKYŇĚ ABY MI ŘEKLA CO MĚ ČEKÁ A CO NEMINE...

VAROVALA MĚ, ŽE PRÝ MÁM VELICE NEHEZKOU ČÁRU ŽIVOTA...

TAK JSEM SI ODKOUSNUL JEJÍ!

HMMM, KDYŽ NAD TÍM PŘEMÝŠLÍM, TAK NEJSPIŠ TRPÍM NĚJAKOU **FIXACÍ NA RUCI !**

26

Internetový časopis KELTOVINY
vydává spolek Keltoviny z Českých Budějovic.

Redakční rada a dopisovatelé:

Martin Štulla, Pavla Štullová, Věra Melicharová, Martina Nováková, Vítek Procházka, Kristýna Strnadová, Marie Ondová, Mária Kalincová, Lucie Volková, Martina Kovářová, Kamila Prášková, Jurgen Lednický, Katka Hrabáková, Adam Kadmon, Ondřej Frencl, Dagmar Wilčková, Lucie Volková, Jana Koláčková, ...

Použité fotografie a ostatní obrazový materiál:

*Titulní a poslední strana: Martin Štulla
Ostatní fotografie jsou přímo se jménem autora v textu*

Uzávěrka dalšího čísla 15. 11., příští vydání časopisu 27. 11.